

Lapunk példányonkénti árusításának teljes bevétele az aradi Kossuth-szoboré.

Tizenhatodik évfolyam. 272-ik szám.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és eszaki egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 327.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Résvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 164.

ELŐFIZETÉS

HELYI ÁR:

Egy évre ..... 24 korona.
Egy hónapra ..... 2 korona.

NYELVEN:

Egy évre ..... 28 korona.
Egy hónapra ..... 2 k. 40 f.

HELYI ÁR:

6-hasábos postai sor egyeztet 20 fill.
minden következéskor 16 fillér.

Postai sor 40 fillér.

Arad, 1901.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Stauber József.

Szerda, november 27.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vesérelők: Várjuk a derüt.
- A képviselőház ülése.
- A német vámtarifa indokolása.
- As országos ügyvédségi ülés.
- Előtt nagybírtokos.
- Aranyak a székben.
- Kossuth-viccel?
- Vörös munkás-sztrájk Nagyváradon.
- As aradi dalosok szervezkedése.
- Főhercegi vadászatok Kisjén.
- A halott inge.
- A tébolyda réme.
- Tárca: A titkár ur. Irta: Nagy Endre.
- Regény-Csarnok: A karvalyok vére. Irta: Theuriet André.

Várjuk a derüt.

Arad, november 26.

Mint a közgazdasági élet története mutatja, ezen élet folyamatának is megvan a maga fénye és árnya. Derű és boru itt is váltogatják egymást, mint mindenütt ott, ahol a nagy természet, a nagyvilágnak az a korlátozhatatlan erővel uralkodó hatalmassága befolyását kisebb-nagyobb mértékben érvényesítheti. Pedig a világ összes tevékenységének alig képzelhető olyan tere, ahol a mozgató erőt végső elemzésében nem a szabad természet munkájában találjuk meg.

Hányszor pusztították sivárrá országok

területét véres háborúk csak azért, mert egyes uralkodó nagyságoknak lelkébe nagy-ravágyást vagy boszuvágyat oltott belé az ős természet; hányszor hajtott zsarnoki tulerő — és hajt ma is rabigába szabad és boldog népeket csak azért, hogy a természet gazdag termő erejével megáldott mezői a kincsekben bővelkedő sziklarétegei a hatalmas hódítónak erőgyarapítására aknáztathassanak ki.

Messze világrészeknek természetbeli javai tőlök ezernyi mértő föld távolokban keltenek életre milliókat feléző iparvállalatokat, melyeknek útján belevonatnak a világgazdaságnak üzletkörébe új tagokul; új alakot adnak a régi állapotnak, s a nagy átalakulás hatása gyanánt emitt gazdasági fellendülést idéznek elő, amott válságok súlyos bajaival erőtlenné meg a még kevéssel előbb is jólétben élő néposztályokat.

A tengerek, melyekkel egymásközt ismeretlen világrészeket alkotott meg a természet az emberi elme hatalma alatt, hovatovább engedelmessé és haszonhajtó szolgálkává válnak; közel hozzák egymáshoz a messze világrészeket; régi megcsontosodott közgazdasági rendszereket halomra döntenek; átalakulásra, gyökeres újjászervezkedésre kénytelenítik azokat, akik az új helyzetben megállni tudnak és akarnak, eltiporják azokat, a kiknek a válság el-

viselésére szükséges erőiket megsemmisítették.

Hogy a közgazdasági életnek ez a „derűje-boruja“ mily hirtelenséggel következhetik egymásra, s mennyire megviselheti annak szervezete, arra bizonyítékot a mai idők jelenségeiben, sajnos, bőségesen találhatunk. Csak egy-két év előtt még közfelfűtés tárgya volt a német ipar erőteljes fellendülése és az a merész vállalkozási szellem, mely egész Németországot uralta, a mely igénybe vette és magának foglalta le Európa nagy tőke-erőit. Ez az erős fellendülés útjában hovatovább erősödve, a kellő határig már nem volt mér-sékelhető; erős versenyével felhajtotta a vállalatokra szükséges tőkének árát s az ezen uton mértéken túl felemelkedett kamatláb hirtelen útját állta a már veszélyes mértéket öltött mozgalomnak, megsibbasztva az új vállalatok jövedelmezőségét, visszariasztotta a tőkét, eloltotta hirtelen a vállalkozás szellemét s általános pangást, bank-bukásokat idézve elő, nehéz boruval ereszkedett rá a közgazdasági tevékenység egész területére.

Magyarország közgazdasági életében is kárhozatos hirtelenséggel követte a derüt a már évek óta tartó és évről-évre súlyosbodó boru.

Az 1867-iki kiegyezéssel beköszöntött önálló gazdasági életfolyásunknak mind-

TÁRCA

A titkár ur.

Irta: Nagy Endre.

Véghes Emil, a jog- és államtudományok fiatal doktora dobogó szívvel nyitott be a Vajkay-palota vasrácsos kapuján. Egész uton, amíg idáig ért, vidám volt és biztos reményességekben elbizakodott. De a mikor kezébe fogta a hatalmas kilincset, amely akárcsak óriások számára készült volna, amikor belépett a kétségbejárt tiszta, csöndes előcsarnokba, úgy érezte, mint ha a halkán csapódó kapu becsipte volna minden bátorságát.

Ezt a gyávaságot mindenki őrzi, a ki a népes, profán aszfalttól első ízben jut a magánpaloták zárkózott félfomályába. Csábító ugyan a zajos mulatozás, a kiabáló ragyogás is, de a gazdagság imponáló hatalmának legigazabban a nyugalmas csönd a megszólaltatója. Főképpen, ha ezt a csöndet egy világváros vásári zaja övezi körül.

A portás fölvezette a széles márványlépcsőkön az emeletre és egy rideg arcú komornyik gondjaiba adta át. Kalapja karimáját szorongatva, elfogultan húzódott meg egy kanapé szélén, bárha egy kis nézelődés után kénytelen volt elismerni, hogy csalódott sokban. Így például a tágas sötétben parkettezett terem-

ben szó sem volt azokról a szobrokkal megrakott fülkékről, fantasztikus freskókról és káprázatosan aranyozott falakról, amelyeket annyiszor megbámult a színházak díszletein. Nem, mindezekről itt szó sem volt. Ellenben a borkanapék, karosszékerek tágak és ruganyosak voltak; a falakat durva szövésű nyersselyem takarta és a szárnyas ajtó előtt két kínai bronz sárkánynak zöldes fekete, zománcos patinája csillogott.

Csakhamar kihallatszott a kegyelmes ur mélyhangú, raccsoló beszéde. A kegyelmes ur sajátos művészetrel tudott minden szavába elhelyezni egy-egy r-et.

— Chjőjjön fiachtal bachátom!

A fiatal embernek egyszerre szívébe tódult mind az az izgatottság, a mit a terem nyugalmas egyszerűsége már-már elaltatott benne. Félszegen állott meg a nagy ember előtt. Az uton kerek mondókákat gondolt ki, de abból sehogysem akart az ajkára jönni egyetlen szó sem. Elpirulva dadogta:

— Kegyelmes uram... A nagybátyám, Véghes Ferenc biztatására bátorkodtam...

— Ahá! Hát maga az? A nagybátyja már megirt nekem mindent. Hát jó. Hát jó. Én nem bánom. Magának valóban rokonszenves külseje van. A maga nagybátyja óriási kujon volt ezelőtt. Most is olyan? Mi? He? En magát felfogadom titkáromnak. Óriási kujon volt! Ugy látszik, hogy még beszédközben na-

gyon megunhatta ezt a témát, mert harsogva kiáltott ki az előszobába:

— Péter! Péter! Te gazember, egy óra óta kiabálok már érted.

A komornyik közömbös gyorsasággal sétált a szobába. Megszokhatta már ezt a hangot.

— Te hallatlan egy ember vagy, Péter! En ordíthatok akármennyit, te rám se figyelsz! Nézd meg, hogy mit fogok én csinálni máma.

Péter kihuzott zsebéből egy kis jegyzőkönyvet és hivatalos hangon felolvasta:

— Teendőik szeptember tizenkettődikén:

1. A főrendiházban érdekes vita várható az elején. 2. A kitűzött medve megtekintendő. Lándzsa-utca hatodik szám alatt. 3. Denjeuner a kaszinóban a szentpétervári vendégekkel. 4. Az Operában nincs előadás.

A kegyelmes ur a füle elé tartotta begörbitett tenyerét és figyelmesen hallgatta. De az utolsó pontnál haragra lobbant.

— Mit akar? Már megint nincs előadás? Ott soha sincs előadás, amikor kellene! Add a kalapomat, szervusz!

Félig legényesen, hetyke, félig pedig öreges, reszketős lépteivel az ajtó felé tipegett. Ott aztán észrevette a fiatal embert.

— Ahá! Itt van? Helyes, ez nagyon helyes! Péter, adni fogsz majd egy szobát a titkárnak, az előszobába pedig tégy egy ír-asztalt tintával és papirossal. Ott fog dolgozni

járt kezdetén súlyos természetű gyermek-betegség zibbasztotta meg erőnkét, — sőt már-már elkerülhetetlennek látszó veszélybe sodortattunk volna bele, ha a Gondviselés Tisza Kálmán erős kezével segedelmünkre nem jön s a szigorú takarékoság iránytűje nyomán, nagy önmegtartóztatásnak árán, s messze néző számításokra valló pénzügyi szervezkedésnek segítségével talpra nem állítja a beteg szervezetet.

A fokozatos erősítetés útján aránylag rövid idő alatt oda jutott az 1875-ben még teljesen erőtlén nemzet, hogy haladásával általános meglepetést, elismerést és tiszteletet érdemelt ki a művelt világ előtt. S amidőn már ennek a minden hazafiában büszkeséget és jövőnk felől megnyugvást keltő szép korszaknak egyik évében, ezer éves nemzeti létünk lélekemelő ünnepén, gyönyörűséggel néztünk vissza a megfutott utra s a nagy eredményekre, melyekkel ez aránylag rövid uton közgazdaságunkat minden ellenséges hatás ellen eléggé megedzettek véltük: egy kárhozatos mezőgazdasági esztendő fordult reánk; s az elborulás, mely ezzel keletkezett, a következő évek gazdasági csapásai s a nemzetközi hitelviszonyok megrendülése folytán ma már évről-évre sötétebbé sűrűdött homálylyal nehezedik reá egész gazdasági életünkre.

Hosszu idő óta várva-várjuk a derűt, mert e tartós nehéz állapotok rohamosan emésztek fel a nemzet tőke erejét, melyet a közelmúlt egy pár évtizede alatt annyi önmegtartóztatással gyűjtöttünk össze magunknak. Várva-várjuk, de pirkadását ma még nem is sejtjük sehol.

De csüggednünk nem szabad; csüggedés a tetterő halálos ellensége; s a tetterő nekünk létfeltételünk. Bizzunk, bizzunk kell a Gondviselésben, mely „annyi balszerencse közt“ állt mellénk a veszély nehéz pillanatában. (=)

a titkar ur. Itt nagyon sok a dolog és mind csupa közügy. Szervusztok!

Két nap mulva Véghes Emil ott hagyta oicsó japáni tarkaságokkal fölcifrazott hónapos szobáját és beköltözött a kövel burkolt Vajkay palota egyik szobájába. Az udvart, amelyet kényelmesen beláthatott ablakából, hosszúra nyúlt, de ritkás lombosított fák nőttek be. Ez az egyöbbséget szegényes, sivár ligetecske, ahol minden lépésnyi tér kincset ér. Boldognak érezte magát, hogy végre idekerült a gondtalan légkörbe és mindjárt második napon értetlenül találta, hogy hogyan is vállalhatott ő valaha közösséget azokkal az emberekkel, a kik künn az utcákon futkosnak kicsinyes gondjaik után.

A dolga vajmi kevés volt az új helyén. Egy röpiratot kellett formába öntenie, amelyben a kegyelmes ur fejti ki az ő teljesen önálló nevelési elveit. Fájdalmasan jajong a könyvében a fölött, hogy a magyar ifjúság nevelése alapjában elhibázott és ferde. A magyar ifjúságnak ugyanis lovagolnia, vadászatnia, vivnia és jakton hajókáznia kellene. A magyar ifjúság azonban e helyett sötét, füledt hónapos szobában kinlódik a tanulmányaival és a szabad idejét leckék adására tekozolja, holott ez az életmód testre, lélekre egyaránt káros. Ilyen életmód mellett a kegyelmes ur letesz a reményről, hogy a jövő generációja méltó legyen az ősi lovagias, gavalier nemzethez...

Plósz Sándor és Tisza Kálmán mandátuma.
A szabadelpártnak eme két kiváló tagja már legközelebb végre újból képviselők lesz. Plósz Sándor igazságügyminiszter — mint egy lap ma találgatásképen mondja is — a *Latino-vics Pál*, volt képviselőnek az új bácskai főispánnak kerületében, *Bigyiczán* lép fel. — Mint tudósítónk *feltétlenül* megbízható forrásból értesül, *Tisza Kálmán* az *ujbányai* választókerületnek, a melyet ma még *Ruffy Pál* képvisel, lesz a képviselője. Ruffy ugyanis már legközelebb, talán néhány nap mulva lemond a képviselőségről, mivel magasabb rangú miniszteriumi állásba nevezik ki. Utódja a képviselőségben *Tisza Kálmán* lesz.

A képviselőház igazságügyi bizottsága *Fabiny Teofil* elnöklésével ma ülést tartott gazdasági bizottságnak előterjesztése tárgyában, mely a Ház határozatát kéri arra a kérdésre nézve, vajjon oly képviselők, akik eddig közszolgálati állásban voltak, s mint ilyenek f. évi október hóra, esetleg a novemberi negyedre is már fölvevők közszolgálati állásuk után eszedékessé vált lakbérüket, a törvény szerint részesítendőké képviselői lakbérben is. A bizottság ez ügy előadójának *Vancsó Gyulát* választotta meg s elhatározta, hogy a kérdést csütörtökön d. u. 5 órakor tartandó ülésében veszi érdemleges tárgyalás alá.

A képviselőház gazdasági bizottsága ma *Apponyi Albert* grófnak, a Ház elnökének elnöklésével ülést tartott, amelyben megállapította azt a javaslatot, melyet a gyorsiroda személyzetének az *Országgyűlési Tudósító* című magánvállalata megszűnése fejében méltányossági okokból adandó megtérítésre nézve a Ház elé fog terjeszteni. Eme jelentésnek benyújtásával s a házban való előadásával *Biró Lajost* bizták meg.

A képviselőház ülése.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —
Budapest, november 26.

Még ma reggel is *Ivánka Oszkár* tegnapi beszéde volt a folyosó szenzációja. A képviselők azzal üdvözölték egymást:

- Hallottad-e Ivánkát tegnap?
- Sajnos nem voltam Pesten, nagyon sajnálom.
- Kár volt, ilyen élvezetben ritkán lesz részed. A néppártot valósággal kikéfélté!
- A néppárt elárvult, összevert tagjai mélabusan verődtek össze a bal folyosón, vigaszt

Azonkívül még a fogadási napokon volt némi elfoglaltsága. A kegyelmes urhoz csapatontként jöttek ilyenkor a kérvényezőik, akik Isten tudja, micsoda legenda révén hitték, hogy az ő közbenjárása segíteni fog a bajukon. Apró hivatalnokok, akik sehogysem tudtak följebb vergődni, feltalálók, akiknek világraszóló nevei előtt a kormány erősen betapasztotta füleit, egyetemi diákok, akik egy év alatt akarják elvégezni azt, amit eddig hat év alatt sem tudtak keresztül bukácsolui, fiatal Stanley-k, akik állami ösztöndíjjal szeretnének fölfedezni egy új Közép-Afrikát, fenomen tehetségű primadonna-jelöltek, akiknek éppen csak egy pártfogóra van szükségük, hogy művésznők lehessenek...

Véghes Emil filozófus elme volt s így gyakorta gondolkozott eképen új helyzetében: — Eljen az élet! Voltsképen ennek a kis paradicsomnak ura én vagyok és nem az a göthős öreg, aki szitkozódva hánykolódik az ő széles, puha ágyában és kétségbe van esve, ha reszkető lábával belébotlik a drága szőnyegekbe. Én azonban végig élvezem az összes pamlagokat, egy félórátig el tudok simogatni egy selyemszőnyeget és jólesik a tea, amit reggel az ágyamba hoz az inas.

Egy délelőtt éppen elmerülve olvasgatott iroasztalánál az előszobában, amikor egy vidám leányhang csendült meg mögötte; — Jó reggelt!

nekik még *Rakovszky* — az *Ivánka* szerint egyetlen néppárti *versátus politikus* sem nyújtott. Az ülés pedig váratlanul érdekes volt. Előbb *Gyurkovics György* képviselő mondott szép, hazafias beszédet, hattyudalát, mert a derék horvát, a Ház egyik legrégebbi tagja, megbukott a mostani horvát képviselőválasztáson s ki tudja, mikor jó vissza?

Melcer Vilmos, szász képviselő beszédét is nagy érdeklődéssel hallgatta a Ház, bár nem minden szavát helyeselték, nem is lehetett.

Papp Zoltán, a 48 as párt új poéta képviselője mondotta ezután el szűzbeszédét pártja tetszése közben, de sok ismert dolgot hallottunk tőle. Beszéde fejszóalásra készítette *Szell* miniszterelnököt is.

A szünet után *Csernoch János* néppárti mulattatta a Házat.

Részletes tudósításunk itt következik:

Elnök: Apponyi Albert gróf.

A kormány részéről jelen vannak: Székely Kálmán miniszterelnök, Plósz Sándor, Darányi Ignác és Cseh Ervin miniszterek.

A múlt ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után elnök betérjeszti a jelentéseket.

Neményi Ambrus a pénzügyi bizottság előadója betérjeszti a bizottság jelentését az indemnitásról és horvát pénzügyi egyezményről.

A napirend.

Gyurkovics György: Bartha Ödön tegnapi beszéde kényszeríti föl szólásra. Bartha jobb kezével megsimogatta, de baljával megfenyegette a horvátokat Pichler öcsénk vagy bátyánk azt kérdezte, hol van a bán? Hát Zágrábban van, ahol csend és béke uralkodik, és a horvát közérzet szereti a magyart, az ellenzék is felhagy már merev idegességével. Sajnálja, hogy *Pliveric* horvát tanár nem jutott be a Házba, mert méltó ellenfele lett volna *Barthának*. (k ma is azt mondják, hogy *Horvát Szélnonorságok* oly autonóm társországok, melyek önálló állami jeleggel nem bírnak. Egyszer egy angol államférfiúnak kifejtette, hogy milyen a horvát autonómia, amire az illető azt mondta, hogy ez képtelenség. Erre ő (Gyurkovics) azt mondta, hogy ez mégis életrevaló és életképes autonómia. Szeretné, ha olyan kiegyezés lenne, mely a váltakozó provizoriumoknak véget vetne. Bartha Ödön azt mondja, hogy a horvátok tulajdonképpen elnek az anyagi terén Magyarországtól. Ez nem áll, mert hisz a horvátok nem kérnek többet, minthogy éhen ne halljanak. A horvátok ragaszkodnak Magyarországhoz, mert hazájukat csak így tarthatják fenn. Együtt élünk.

A fiatal komtesz volt, először találkozott vele. Amióta a palotába költözött, de sokszor megleste már szívdobogva ablakából, amint a szemközti folyosókon elisietett. Arcszíne egészséges, piros volt, látszott rajta, hogy semmi kendőző-szert nem ismer és hogy a gazdája hidegtől, széltől nem kímélte. Orra vékony és nemes hajlásu volt, cimpái folyton remegtek és néha gögösen kitágultak. Ha kacagott, erős, fehér fogai mind kivillogtak és legtöbbször kacagott; azzal a fölünyes kacagással, amely nem vár élcet, vagy komikus helyzetet, hogy kitörhessen; kacagott, mert jókedve volt.

- Mondja kérem, benn van a papa?
- A titkár elpirulva ugrott fel székéből.
- Bann, de vannak nála.
- Ah, már megint! Egy hete nem látam a papát. De most megvárom. Nem zavaram?
- De grófnő! Micsoda kérdés!...
- No mert láttam, hogy nagyon el volt merülve. Mutassa, mit olvasott.
- Ne is nézze meg a grófnő, unalmas, tudományos könyv.
- Nagyszerű! Ön tudós ember? Pedig milyen fiatal!
- Oh, attól még nagyon távol állok, hogy tudós legyek.
- Aligha! Maga oly szófukar, mint a tudósok szoktak lenni. Mindig ilyen halgatag?

Az Aradi Közlöny minden előfizetője 3000 koronára biztosítva van balesetből eredő halál vagy rokkantság ellen mindaddig, amíg előfizetése tart.

együtt halunk Magyarországgal. Elfogadja a Falk-féle feliratot.

Bartha Odön félreértett szavait igazítja helyre. Örömmel hallotta Gyurkovics beszédét. Ő nem beszélt másról, mint az ellenséges horvát közszellemről. Ha ennek az ellenséges indulatnak az ellenzék az oka, akkor az az ellenzék fölöttebb veszélyes. Ha Pliveric csak a kathedrálról hirdené államellenes eszméit, nem emelne ellene kifogást, de mivel gyakorlati politikája is ez, tehát elítéli. Fölolvass egy idézetet Pliveric munkájából.

Rakovszky István: Ez az idézet is a néppártnak szól?

Bartha Odön: Nem, sokkal fontosabb dologgal foglalkozom. (Derűtség.) Ismétli, hogy Horvátország nem háladatos, még csak nem is méltányos velünk szemben. Mivel Gyurkovics tegnapi szavait nem cáfolta meg, fentartja azokat, de tisztelettel adózik Gyurkovics hazaságának.

Melczér Vilmos: Azért szólal föl, mert pár nap előtt Györffy megtámadta a szász képviselőket azzal, hogy ők az Alldeutscher-Verband járszalagján vezetnének. De megtámadta őket Rakovszky is azzal, hogy a protestantizmus örve alatt hazzárulást követnek el, mert a Gusztáv Adolf-egylet pénzén németesítenek. Ez valótlan állítás, mert a Gusztáv Adolf egyesület nemcsak nekik, de Debrecennek, Pécsnek, Veszprémnek stb. is adott segílyt, de csakis egyházi célokra. Ezek után nem szükséges kifejteni, mit ér Rakovszky vádja. Ami az Alldeutscher-Verband-ot illeti, azzal ők, legalább a szász képviselők, nem állanak összeköttetésben, mert azt politikai hülyeségnek tartják. Ők a magyar állameszme rendíthetetlen hívei és csak szellemi és vallási téren érintkeznek a nagy németekkel. De nemzeti-székükhöz ragaszkodnak, bár jó hívei a magyar hazának. Sok nemzetiség van ugyan Magyarországon, de mindgyiknek célja az, hogy az országot teljes egészében fentartsa. Ezt feleli a különböző vádakra.

Rakovszky István személyes kérdésben szólva, kijelenti, hogy vádját Melczér nem döntötte meg. Arra kéri Melczert, hogy ha ezentul idéz valamit, alaposan idézzon.

Papp Zoltán dr. azzal a kérdéssel foglalkozik, hogy fentarthat-e a mai politikai rendszer, mely 34 év óta nem tudta kivívni Magyarországot függetlenségét. A kormány felirati javaslatának hangja egy kolduló lakájhoz méltó de nem egy független nemzethez. Szép, hogy legalább a nemzet sanyaru anyagi helyzetét elismerik, bár a pénzügyminiszter ennek dacára is több adót követel az 1902. évi költségvetésben. Hát ez az a híres Lukács féle takarékoság? Ez a takarékoság nem illik a kiszagzók kétségbeesítő helyzetéhez. Sehol se

fizet annyi adót a kiszagzók, mint nálunk. Ezen csak az önálló vámterület felállításával segíthetnek. Ezt pedig könnyen kerekzárható Széll, mert a többsége meg van hozzá. De nem állítja föl, mert nem szabad, mert Bécsben nem engedik. Azt mondják, hogy a miniszterelnök Grácból szerzi gazdasági gépeit. Igaz-e ez? Hát így pártolják nálunk a magyar ipart? A kis iparos nem élhet meg, a gyári munkásokat pedig ezrével bocsátják el. Allítsák föl az önálló vámsorompókat és akkor iparunk egyszerre fellendül. Ne hozakodjanak elő a mi nagy hatalmi jellegünkkel, mert nekünk erre szükségünk nincs, hanem a megélhetés fontos reánk nézve.

Öszinteséget követel a politikában, nem pedig olyan erkölcsi romlottságot, mint amilyen ma uralkodik. Aki eddig a kormány szekerét toltta, az boldogult, aki pedig nem tette ezt, azt tönkre üldözték. A közigazgatás reformját követeli, de addig is, míg az meg lesz, csapják el a vétkes közegeket. Ezzel kapcsolatosan alkossák meg a parlamenti reformot is, mert a mai választási rendszer nem jó. Hozzák be az általános titkos, községenkénti választást, mert csak ez döntheti meg a népet leigázó korrupciót.

Hosszabban foglalkozik a nemzeti hadsereg eszméjével. Elmondja, hogy egyetemi hallgató korában még tüntetett is ezért az eszméért, a melyet még azóta se sikerült diadalra vinni, holott a nemzet föltétlen biztonságát csak önálló hadseregében találhat.

Végül megjegyzi, hogy rendszerváltozás nincs Magyarországon, csak a miniszterelnök személye változott. Széll kijelentette a főrendiházban, hogy azonosítja magát a volt kormányokkal.

Széll Kálmán: Nem áll! Azt nem mondtam! Tessék hüen idézni!

Papp Zoltán: Mivel a kormány rendszert nem változtatott, tehát nem tartja az uralomra méltónak. Kossuth Ferenc felirati javaslatát fogadja el.

Széll Kálmán: Papp Zoltán azzal vádolja, hogy Grácból szerzi be gazdasági eszközeit. Ha ez a vád nem itt hangzik el, nem reagál rá. De így kijelenti, hogy nem Grácból szerzi be azokat, bár ezelőtt 15—16 évvel tényiegy kénytelen volt ott egy pár száz koronás gépet venni, mert itthon nem szerezhette be. Az ilyen dolgok különben nem tartoznak a Ház elé és ha Papp Zoltán szűzbeszéde csak ilyen volt, nem gratulálhat hozzá.

Papp Zoltán személyes kérdésben kijelenti, hogy a magyar ipar érdekében vetette föl a kérdést és hogy volt valami igazság benne, azt a miniszterelnök válasza bizonyítja.

Tíz perc szünet.

Csernoch János a néppártnak a Házban

való megjelenését époly jogosultnak tartja, mint bármely más párt megjelenését. Mégis támadják őket élesen, sőt a papságot is meghurcolják.

Ivánka: A papságot soba!

Csernoch: Nem szól a fuzióról, de a volt nemzeti pártnak a régi szabadelvűekkel való egyesülését az olyan elvált házaspárhoz hasonlítja, amely mikor újból összekerül, egyik a másikat mulja felül a szerelmi vallomásban. (Zajos derűtség)

Nem ők hozták divatba, hanem a szabadelvűpárt a felolvasásokat. Ő is felolvas egyet-mást Ivánka Oszkár röpirataiból. Az egyik kásával kezdődik, (Nagy zaj) talán azért, mert azt a mottót tartotta szem előtt, hogy „a kása nem étel.” (Derűtség.) A másik röpirat a fuzió után jelent meg Hontban, a mely rendszer-változásról szól.

Rakovszky: A miniszterelnök tagadta!

Széll: Én?

Rakovszky: A főrendiházban.

Széll: Tessék jól citálni.

Csernoch János, Ivánka támadásaira reflektál. Védi a néppártot és annak pap-tagjait s Ivánka röpiratával bizonyítja, hogy maga Ivánka is támadta annak idején az egyházpolitikai reformokat. (Mozgás.)

Majd általános érdeklődés közben nyilatkozott a politikai küzdelmek fegyvereiről. Erőlyesen elítéli a Szűz Mária nevével való korteskedést s tiltakozik az ellen, hogy a vallást a politikai harcok sáros porondján profanizálják.

A tótokról beszélt ezután. A tótok szerinte néppárti érzelműek voltak, ár a néppárti keletkezése előtt. Végül a katolikus autonómiát sürgeti.

Széll Kálmán miniszterelnök tiltakozik Rakovszky vádja ellen. Visszautasítja azt a föltévést, hogy ő a választásokon a tisztviselőket befolyásolta volna.

A vitát holnap folytatják.

TÁVIRATOK.

Uj erődítmények Londonban.

London, november 26. A Themse, a bristoli csatorna és a déli part kikötői és hajógyárai védelmére épített erődítmények új felszerelését befejezték. Az utolsó két hét alatt 200 elavult ágyu helyett Angliában készült hatalmas hátultöltő ágyukat állítottak fel. Azok a munkálatok is, a melyekkel az északon lévő erődítményt bevehetetlenné akarják tenni, gyorsan haladnak.

— Bocsásson meg a grófné, de talán először beszéltek életemben ilyen arisztokrata nővel és ez bátortalanná tesz.

— És most milyen a csalódása? Kellemtelen?

— Oh grófnő, minden várakozásomat felülmulja nyájassága!

— No lássa! Ilyenek maguk mind! Itéitet alkotnak rólunk, mielőtt ismernének és amikor megismerhetnének bennünket, akkor már nem látnak a hazug itélettől.

A titkár ur szívet melegség öntötte el e pillanatban. Egyszerre nagyon tisztázottak, biztatónak és természetesnek találta a helyzetet. Ugy érezte, mintha tündérszárnyak vitték volna a büszke grófi leány közelébe. A grófnő is husból-vérből való leány, mint a többi és vele szemben is ő az erősebb nem, a hódító. . . Észrevétlenül közelebb buzódott a leányhoz, de a belső szobából a kegyelmes ur léptei hallatszottak. A grófnő odaszaladt az apjához és vidáman megcsókolta kétfelől az arcát. De a kegyelmes ur dühös volt valamiért máma és haragos hangon kiáltotta a titkárnak:

— Jöjjön, segítse föl a kabátomat!

A fiatalember szégyenkezve állott föl és egy kétségbeesett pillantást vetett a grófnőre. De a leány hidegen tekintett vissza reá világos kék szemével.

— Ügyetlen! — förmedt rá a kegyelmes ur. — Vigyázzon hát!

A titkár ur legszívesebben a föld alá sülyedt volna e pillanatban. Arcát előntötte a vér, szeméi kigyuladtak és vakmerően válaszolta:

— A kegyelmes ur összetéveszt bizonyára a komornyikjával! Én ezekben a szolgálatokban nem vagyok járatos!

A kegyelmes ur toppantott a lábával.

— Hát tanulja meg! Szép volna, ha ennyire se használhatnám. Vigye és akassza fel odakünn!

A fiatal ember ránézett a leányra és dacosan dobta a székre a dolgozókabátot.

— Nem viszem! Szolga nem vagyok!

— Akkor hát nem tudom, hogy milyen minőségben van mégis az én szobámban.

— Félreértés folytán vagyok itt, de nyugodjék meg, kegyelmes uram, hogy ezek után egy pillanatig sem maradnék.

Fejét hajtott és aztán büszkén, ide szédülő agygyal rohant ki a palotából. . . ki az utcára. Kábultan vágott neki a tolongásnak. Mindenütt a leány arcát látta maga előtt. A leányét, aki előtt annyira megaláztatott. Menynyire megvetheti az most őt!

— Beszélnem kell vele! — kiáltotta szinte hangosan és gyorsan visszafordult a palota felé.

A lépcsőkön lesett rá, hogy visszatérjen a lakosztályába. Nem sokáig kellett várnia. A

grófnő sápadtan jött ki apja szobájából és fagyosan haladt el a titkár mellett. Egyetlen szava sem volt hozzá. Mintha sohasem látta volna.

A fiatalember kétségbeesetten fordult — hozzá:

— Grófnő, jól tudom, hogy most lenéz engem, mint valami megvert szolgát, de hallgasson meg. . .

— Uram! Nem tudom, hogy mi beszélni valónk volna egymással.

— De grófnő. . . esdekelve kérem, hallgasson meg!

— Jónapot!

— De grófnő! . . . ismeretségünkre kérem hallgasson meg!

A grófnő büszkén fölemelte a fejét, de amint a fiatal emberre pillantott, mégis csak lesütötte a szemét és halkán mondta:

— Én nagyon, nagyon csalódtam önben. . . Ön megtagadta az engedelmisséget az én édes papámnak. . . Ezt nem lett volna szabad tennie!

Tovább ment és a fiatal ember kővé dermedve, bután nézett utána. . .

Titkos jelentés a kínai fosztogatásokról.

Páris, november 26. A kamara mai ülésén *Sembat* szocialista még egyszer indítványozta, hogy *Voyron* tábornoknak a kínai fosztogatásokról szóló titkos jelentését a költségvetési bizottság elé terjesszék, mert különben ő és barátai a maguk felelősségére hozzák nyilvánosságra a jelentést. (Elénk mozgolódás.) *Ribot* azt kérdezi, hogy valamely miniszter vagy katonatiszt vagy hivatalnok adta-e át ezt a jelentést *Sembat*nak. *Waldeck-Rousseau* miniszterelnök azt válaszolja, hogy a haditengerészeti miniszter már vizsgálatot indított ez indiskréció tárgyában. A vizsgálat már majdnem be van fejezve és meg fogja mutatni, hogy a kormány az ilyen kötelességszegéseket kiméretlenül megtorolja. *Sembat* indítványát erre 408 szavazattal 108 ellenében elvetették.

Páris, november 26. A *Petite République* ma állítólagos töredékeket közöl *Voyron* tábornoknak *Lanessan* haditengerészeti miniszterhez intézett titkos jelentéséből, a melynek előterjesztését a kamarában tegnap megtagadták. A jelentésben azt mondja *Voyron*, hogy a francia csapatok általában sokkal mérsékeltőbbek voltak, mint más nemzetek katonái. Ha mégis előfordultak fosztogatások a franciák részén is, csakis egyes emberek kihágásairól lehet szó. Egyszer hittérítők jelentek meg 40 szekérrel és 300 keresztény benschülöttel *Li* herceg palotája előtt és ott állítólag temérdek veretlen ezüstöt szedtek össze és az ebben segédkező tengerészkatonaiknak checkeket adtak, a melyeknek mindenike 2000 frankot ért. Mikor más katonák erről értesültek, ezüststrudakat raboltak össze és azokat eladták magánosoknak checkek ellenében, mert a veretlen ezüstöt nem tudták értékesíteni. A tengerészkatonaik, a kiktől ezeket a checkeket el akarták venni, megtagadták a checkek kiadását és végül meg is tartották őket. A jelentés megjegyzi, hogy egy 5000 frankos check *mmse Favier* nevére szóló kárpótlásul azokért a checkekért, a melyeket a hittérítők a katonáknak adtak segítségük jutalmául.

A német vámtarifa indokolása.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, november 26

Tegnap került nyilvánosságra a vámtarifatervezet indokolásának első, általános része. Kezdődik 1679-ig menő történelmi visszapillantással és annak konstatálásával, hogy a német ipar nagyot fejlődött. De — ugymond az indokolás szó szerint — ezt az előnyt fontos kereseti ágak vámbeli védelmének gyengítése árán lehetett csak elérni.

A gabonavámok emelésének indokolása a következő:

„Annak felismerése, hogy a mezőgazdaság kárára beállott eltorlódás csak általános közgazdasági károsodással járhat, azt a meggyőződést érleli, hogy hatásos ellenintézkedéseket kell foganatosítani. Jelen vámtarifának tehát egyik lényeges célja, hogy kedvezőbbé tegye a hazai mezőgazdaság helyzetét, hogy magasabb vámvédelem útján gyengíttessék azok a hátrányok, melyek a viláfgazdaság és a világgiaac áralakulásai során keletkeztek és hogy ezek a különbségek aképen egyenlítettessenek ki, hogy a kereset megfeleljen a termelési költségeknek. Az erősebb védvám lehetőséget akar teremteni, hogy a földmívelésnek talaj- és egyéb javításokra buzdító nyeresége maradjon. A haladás ezen a téren azt fogja eredményezni, hogy Németország, a lakosság szaporodása dacára, gabonaszükségletének fedezése miatt nem fog az addiginél függőbb helyzetbe jutni a külfölddel szemben.

Habár a köz szempontjából a mezőgazdasági vámok felemelése elutasíthatatlan szükséglet, mégis tekintettel kell lenni a közvetve suj-

tott belföldi élelmiszerekre is. A legtöbb esetben nem kell félni, hogy a fogyasztókat nyomós hátrányok érhetnének. Fogyasztási hátrányok a kenyérmagok váma felemelésének nem szükségszerű következményei. A kenyér ára, mely egyszersmind a közvetítő- és kereskedelem befolyásától és a pékek árszabásától függ, nem kell, hogy a gabonaárakkal egyenletes magasan emelkedjék. Miután a mostani árhatyatlás nem fejeződött ki egész terjedelmében a kenyérrétegben is, jogos a feltevés, hogy így lesz az áremelkedéssel is. De már a nép élelmezése megnehezítésének lehetősége is bizonyára azt a komoly kötelezettséget szüli, hogy a vámemeléseknél nagy óvatossággal kell eljárni. Ha mégis a fogyasztó közönségnek némi megterhelése sülne ki, úgy ezt el kell viselni, hogy az állami jólét sokkal nagyobb veszedelemi elháríttassanak.

Reméljük ezek után, hogy a német vámtarifa elkerülhetlen újjalakítása nem fogja lehetetlenné tenni, hogy a fontosabb államokkal szemben szabályozhassuk kereskedelmi viszonylatainkat.

A kereskedelem-politikai jövő bizonytalansága követeli mégis, hogy esetleges zavarok a külföldi viszonylatokban bennünket készületlenül ne találjanak. A javaslatban van elég mód a megtorlásra, ha valamelyik idegen állam barátságtalan magatartását tanúsítana velünk szemben.

A fenálló tarifaszereződésekre való tekintettel az új vámtörvény legkorábban 1904. évi január hó elsején léphetne életbe. Ez kívánatos is volna, de nem kevésbé kívánatos volna, hogy az új tarifaszereződések közvetlenül a régi lejáratával lépjenek életbe; mert szerződések nélküli átmeneti idők a javak cseréjének érzékeny és tartós zavarára vihetnének. Ez okból az életbeléptetés határnapjának megállapítását a 12. §. a császárnak tartja fenn, illetőleg a császár fog a szövetségtanács hozzájárulásával rendeleti uton intézkedni.

SPORT.

+ **Vadászat Világoson.** *Bohus* István báró, világosi vadászterületén tegnap körvadászat volt, a melyen részt vettek *Bohus* István és *Lajos* bárók, mint házigazdák, *Fábián* Lajos, *Parec* György, *Csukay* Gyula, *Bayer* György, *Krausz* Jakab s még többen. Elejtettek 14 nyulat, egy rókat és egy fogoly madarat.

+ **Kétszáz korona egy nyulért.** A szegedi vadászok közt napok óta szóbeszéd tárgyát képező egy határozat, amelyet a szegedi vadászegylet választmánya hozott. A nevezett egylet választmánya bementotta, hogy minden egyleti tag egy-egy vadászati kirándulásra tíz darab nyulnál többet semmi esetre sem lőhet. Ezt történt azután, hogy egy egyleti tagot, aki a vadászat szenvedélyében átlépte ezt a határozatot és reáduplázott a tizenegyedik nyulra is, az egylet választmánya 200 korona pénzbírsággal sújtotta és kimondotta, ha a nevezett tag ki nem fizeti a bírságot, minden időre kitiltja a vadászegyletből. A szigorú bírság miatt nagy az elégedetlenség az egyleti tagok között s most többen szándékoznak kilépni a vadászegyletből. A megbírságot egyleti tag sem akar belenyugodni a bírságba és ügyvédje útján a vadásztársaság választmányának határozatát megfellebbezte a belügyminiszterhez. A vadászok érdeklődéssel várják, hogy a miniszter miféle döntést hoz a felelősségre.

+ **Automobil-verseny.** Az abruzzók hercege és *Colteletti* lovag tegnap automobil-versenyt rendeztek Villa Nuova d'Ásti (Alessandriai tartomány) és Bologna között. *Colteletti* reggel 8 óra 40 perckor, az abruzzók hercege 8 óra 55 perckor indult el. Alessandriánál a herceg már 10 percet hozott be. San Giulionánál azonban automobilja nekiment egy mértföldkőnek, úgy, hogy a gép megrongálódott. A herceg, akinek baja nem esett, kénytelen volt vasuton vissza-

térni Torinoba. *Colteletti* folytatta útját és délután 5 óra 9 perckor érkezett Bolognába.

+ **Vadászat.** Jól sikerült vadászatot rendezett a hó 23-án *Basch* Simon, pázmányi gazdaságában. A vadászaton úgy Aradról, mint a fővárosból számosan vettek részt. Terítékre került 306 darab nyul, 2 róka, 8 fogoly és 1 sas.

+ **Izákos versenylő.** Azt már hallottuk, hogy sok versenylőnek futási ösztönének fokozására, meg ha nincs is inyére, szeszes italt adnak be; de az már a ritkaságok közé tartozik, hogy a ló anélkül el ne lehetne. Pedig Amerikában van ilyen. *Eyedet* nek hívják azt a jeles állatot, mely neponkint háromszor megköveteli az ő korszó sörét, ha pedig nem adnak neki, akkor tör, zuz, rombol és addig nem nyugszik, míg kedvenc italával meg nem innálják.

Az országos ügyvédgyűlés.

(Harmadik nap.)

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, november 26.

Az ügyvédgyűlés mai harmadik és utolsó napján *Győry* Elek vezette a tanácskozásokat.

Folytatták a napirend tegnap megkezdett ama pontját, mely arról szól, hogy miképp mérséklendő az ifjuságnak a tulzsfolt ügyvédi pályára tördulása?

Fényes Samu kassai ügyvéd meggyőző érvekkel próbál állást foglalni a numerus clausus mellett. Ha tultermelés áll be az ügyvédi karban, akkor sokan az ügyvédek közül, akik a tisztesség útján boldogulni nem tudnak, kénytelenek lesznek züllésnek indulni. Ha az ügyvédnek tulnyomóan anyagi gondokkal kell küzdenie, sohasem fog megfelelni igaz hivatásának. Az előadó *Pollák* Illés indítványának elfogadását ajánlja.

Pap József a numerus clausust illiberalisnak és visszafajlódásnak mondja. Statisztikai adatokkal igazolja, hogy az ügyvédség szaporodása nem olyan veszedelemes. 1887-ben 4377 ügyvéd volt az országban, 1899-ben pedig 4744 ügyvéd. Tizenhárom év alatt tehát az egész szaporodás 9 százalék. Ez emelkedés azonban jobbára a fővárosra esik, a vidékre csekély mértékben. Nincs tehát még ok arra, hogy a végső eszközhöz, a numerus clausushoz forduljanak. Az ügyvédség mindig szabad foglalkozás volt, amelyet védvámokkal korlátozni nem lehet. Ezzel a gyógyszerrel nem segítünk a betegen, hanem megöljük. Numerus clausus nélkül is lehet segíteni az ügyvédi karon.

Oláh Dezső azt hangoztatja, hogy a megélhetés adja meg szabadságát az ügyvédi karnak. A gazda-ember védvámokkal biztosítja megélhetését, mért ne volna joga az ügyvédi karnak ahhoz, hogy megélhetéséről hasonló eszközökkel gondoskodjék.

Fenyvessy Lajos dr. a numerus clausussal nem látja veszélyeztetve az ügyvédek szabadságát.

Nagy Dezső dr. kárhooztatja azt, hogy az ügyvédi kar visszatérjen a cőhrendszerhez. Ha a numerus clausus behozatik, nagyon meg kell szorítani az ügyvédek számát, mért különben semmi értelme sincs. Ezzel pedig a proletariatus még sokkal veszedelemesebb mérveket fog ölteni, mint most. Ha — amint a javaslat kontemplálja, — csak az anciennitás révén lehet önállóan ügyvédkezni, akkor egy 30 éves, erőtlő duzzadó fiatal ügyvéd kénytelen lesz beállani másnak a büroájába. Mire megvénül, bekerül a kamarába. Így hát az ügyvédi kar csupa rokkantakból fog állani. Ha az ügyvédi kar nívóját emelni akarják, hozzák be a szellemi nu-

merus clausust olyképen, hogy az összes elméleti vizsgák után még megfelelő prakszisa kötelezzék az ügyvédet. Baracs Marcell véleményét ajánlja elfogadásra.

Beszédét hosszasán megéljenezték.

Szólásra még 31-en vannak feljegyezve.

SZÍNHÁZ ES IRODALOM

A színház műsora:

Szerda: Cirkusélet, operetta. (Páros bérlet.)
Csütörtök: Vörös talár, szimf. (Páratlan bérlet.)
Péntek: Boccacio, operetta. (Páros bérlet.)
Szombat: Boccacio, operetta. (Páratlan bérlet.)

* **Boccacio**, pénteki reprisére erősen készül a társulat. A régi fajta operettek egyik legszébb képviselője az elmés és vidám Boccacio egészen új szereposztással fog beköszönni. *Polgár* Sándor, a rendező vezeti a színpadi próbákat, melyek naponként órákhosszat folynak *Diana* karmester közreműködésével. A cím-szerepre *Felhő* Rózi készül. Fiamettát *Arkosiné* fogja énekelni. *Mányai* Aranka és *Haidt* Margit vesznek még részt az előadásban az énekesnők közül.

* **A Székely Irén — Leszkay pör.** *Leszkay* András, ki most nagyban üzi a színház igazgatását, elvesztett egy pört, melyet volt tagja, színházának primadonnája: *Székely* Irén ellen indított. Néhány hónappal ezelőtt a kolozsvári színház tagja volt *Székely* Irén, a gyönyörű hangú, kitűnő művész, ki ép e héten Budapesten a Népszínházban aratott fényes sikereket. Mikor *Székely* még az aradi deszkákon énekelt, történt, hogy *Leszkay* és primadonnája között nézeteltérés merült fel, s a pörpatvarnak az lett a vége, hogy a primadonna még szerződésének lejártá előtt elhagyta a társulatot, színházi nyelven szólva: megszegte a szerződést. A direktor ekkor őrt indított *Székely* Irén ellen. 1898. október havában adták be a keresetet az aradi kir. törvényszékhez s most érkezett le ez ügyben a kúria ítélet. — *Leszkay* András keresetében *huszonnyolcezer korona kötbért követelt*, azt állítva, hogy ehhez joga van szerződésbeli megállapodásukhoz képest. Az aradi kir. törvényszék 1900. márciusban hozott ítéletet a pörben, s *Leszkayt* keresetével elutasította, mert úgy találta a törvényszék, hogy a szerződésben kötbér címén semmiféle összeg nem szerepel. *Leszkay*nak tehát csak kártérítési összegre lehetett volna igénye, de ez esetben bizonyítani kellett volna azt, hogy mennyi kára származott a színigazgatónak abból, hogy *Székely* Irén elhagyta a társulatot. Erre azonban *Leszkay* nem mutatkozott hajlandónak s így kellett utasítani, mert a *Leszkay* és *Székely* Irén között létező szerződésben kötbérről nem volt említés téve. A szerződésben volt ugyan egy pont, mely szerint mindkét fél kárpótlási keresetet indíthat egymás ellen 28 ezer koronáig — szerződésbontás esetén, de *Leszkay* kötbért követelt s ehhez nem volt joga. A nagyváradi kir. tábla megerősítette a törvényszék ítéletét, melyet a kir. kúria is tárgyalta s napokban s azt változatlanul helyben hagyta. — A pörből tehát a primadonna került ki győztesként.

* **A holnapi hangverseny.** Csütörtökön délután bizonyára zsufott terem fogja élvezni *Burmester* és *Mayer Mahr* Mór hangversenyét, mely alkalommal, másodszor lép Aradon pódiumra *Burmester*, a hegedűsök hegedűse, kinek páratlan játéka, igazi művészete, eksztázisba hozza a közönséget. A tetszés nyilvánulás oly óriási volt legutóbbi budapesti hangversenyén, hogy a ráadások egy újabb teljes műsort alkottak. — A hangverseny érdekességét nagyban fokozza *Mayer Mahr* Mór zongora művész fellépte is. Jegyek még csekély számban kaphatók *Bévécs* Nándor könyvkereskedésében. Az előjegyzett jegyek ugyanott válthatók.

* **Boldog-e a művész.** A „Figaró” egy tudósítója most sorra járja a nagy francia művészeket és a következő két kérdésre kéri feleletüket: 1.) Ha most választhatna életpályát, a művészt választaná-e, vagy a csöndes tűzhelyet? 2.) Ha leá-

nya volna, melyik pályára adná? — Ma érkezett számában a „Figaró” Calvé Emmának, a híres énekesnőnek a feleletét közli. Calvé asszony irigylit az egyszerű háziasszonynak boldogságát és kijelenti, hogy a legnagyobb diadalai után sem volt megelégedve. Arra a kérdésre, hogy a művészet nem szere-e gyönyört, ezt felelte:

— Az énekesnőnek nem! Miféle kezdeményező erő villanyozhat fel bennünket? A drámai színész nő úgy mondja el szerepét, ahogy érzi, olyan mozdulatokkal és hanglejtéssel, amilyen az érzéseinek megfelelő. De mi? Hisz minden hanglejtésünket a zeneszerző írja elő. Vak hegedű vagyok a kezében. Ezt a szót, hogy „szeretlek!” mindig más hangon szeretném kiáltani, mint ahogy a zeneszerző előírta. Boldog csak a birtokomon vagyok a parasztjaim közt...

Aranyak a zsákban.

(Egy rabló cigánybanda elfogatása.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 26.

Bácsmezei levelezőnk egy rafinírozott rablóbanda elfogatásáról írja a következőket:

Debelyácsky Maxim jómodu földbirtokos ezerkétszáz koronája árán sikerült elfogni azt a cigánybandát, mely a megye egész területén hosszabb idő óta garázdálkodik.

Az eset *Bács-Szt.-Tamáson* történt, még pedig a jómultkor, de csak ma derült ki a család, illetve most csípte el *Mojics* Milorád szenttamási rendőrvezető a tettes cigánybanda fejeit, akik *Debelyácsky* Maxim szenttamási szerb gazdától ravasz uton 1200 koronát csaltak ki és álltak vele odább.

A csaló cigányok *Debelyácsky* jómodu, öreg szerb parasztra vetették ki hálójukat még a nyáron és ügyesen, tervszerűleg vették körül az öreget, hogy kicsalják tőle a nagy summa pénzt, melyet a némrég elcsépejt buzáért kapott a gabonakereskedőtől.

A cigánybandának egyik tagja, *Fán Szávó* sűrűn eljár az öreg *Debelyácsky*hoz, akinek beszélgetés közben mindig előhozta, hogy nekik nagymennyiségű aranyuk van, de nem merik forgalomba hozni, mert félnek, hogy az gyanút kelt és elkobozzák tőlük a rengeteg sok, fényes, drága kincset. Az öreg cigány oly ingerlően adta elő a dolgot, hogy *Debelyácsky* kezdett hinni s miután régebben ismerte a *Szt.-Tamáson* is lakott *Fán* cigányt, ráállt az alkura, hogy a szekrényben levő 1200 korona papírpénzt beváltja aranyakra, kivált, ha még egy kis ráadást is adnak neki.

Hogy az öreg még inkább lépemenjen, *Fán*, a közvetítő megígérte a busás ráadást, sőt, hogy a kételyeket eloszlassa, meghívta *Debelyácskyt* egy kijelölt helyre, ahol a zsákokban álló aranyat meg is mutatják.

Debelyácsky el is ment a kijelölt helyre, ahol tényleg, mint most előadja a becsapott gazda, mutattak neki egy zacskó aranyat, amely csábítóan csörgött. Egyet ki is vettek belőle és ő kezébe véve meggyőződött a valódiságáról. Egy ismeretlen cigányasszony tartotta a teli zacskót és tündéres mesét mondott el, hogy ő miként bukkant rá arra a mesés kincsre, melyet valami nagyon gazdag ember dughatott el oda, ahonnan ők élővették.

Az öreg szerb paraszt hitt és ez volt a veszte. A csalétek után a törben volt. A fényes aranyok bírása elvakította a különben óvatos és fősvény parasztot és most már megígérte, hogy hajlandó a cserére.

A ravasz cigányok a cserére kitűzték a napot és helyül a *Sávó*-ra vezető országutat jeltették ki, ahová *Fán*, a közvetítő ajánlkozott elvezetni a zsiros parasztot.

A mondott napon, augusztus 10-én, *Debelyácsky* felkészült, magához vett 1200 koronát százasokban, husz és tíz koronásokban és *Fánnal* kocsióra ülve, a kijelölt helyre iparkodtak. Estefelé értek oda. Egy hatalmas, messze elterülő kukoricás föld között haladt az országut, mikor a vezető megállásra intett. Alig szálltak le, meglent az ismeretlen cigányasszony egy hatalmas, nagy cigányember kíséretében a sűrű kukoricából és üdvözölték *Debelyácskyt*. Megmutatták a zacskó aranyat és fölszóllították a szerb gazdát, hogy olvassa le a papírpénzt. *Debelyácsky* elővette bugyellárisát és szép sorba a nagy, természetes cigány markába olvasta a százasokat, tízeseket. Mikor leolvasta az 1200 koronát, míg a nagy cigány zsebredugta, egyszerre még négy erős cigány ugrott elő a kukoricából és hatalmas botokkal kezdték üldögetni a megrémült gazdát.

Debelyácsky az ütlegek elől kocsijára ugrott és hogy életét, kocsiját megmenthesse, a lovak közé csapott és vágatva hajtott a gyanus félhomályban egyenesen haza.

Az összevert ember otthon senkinek sem mert szólni a kalandról. Szégyelte, röstelte dolgot, hogy komoly ember letére ennyire becsúpták a cigányok. De bizott, hogy majd valami uton mégis pénzéhez jut, hiszen jól ismerte a közvetítő *Fán Szávót*.

Amde az öreg cigány eltűnt, nem mutatta magát és *Debelyácsky* gazda mindjobban kezdett busulni az ő 1200 koronája után, amit így elvesztett.

De végre is a fősvénység győzött a szégyenen és az öreg paraszt bebándukolt a község házára, ahol az imént előadottakat elmondotta.

A nyomozást ezután *Mojics* Mikorád rendőrvezető vette kezébe, aki nagy ügyességgel és utánjártással el is csípte a banda fejét *Alexandrovič* Pája cigány személyében, akinél még 438 koronát megtaláltak. *Alexandrovič* Pája cigányt és feleségét tegnap már a bűnjelekkel együtt átadták a járásbírósnak.

EGYESÜLETI ÉLET.

Az aradi dalosok szervezkedése.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 26.

Városunk legrégebbi egyesületei közé tartozik az *Aradi dalogylet*, a mely évtizedeken át mívelte nagy buzgalommal és lelkesedéssel a magyar dalt. De mint mindenütt, az utóbbi években itt is megfeneklett az egyesületi élet s dalosaink is a többi egyesület pangó sorsára jutottak.

A múlt év óta azonban számos lelkes ember fáradozik azon, hogy új életre keltse és fölvirágoztassa ezt a kulturális misszióval bíró egyesületet s rövid idő alatt szép siker koronázta törekvésüket. Az egyesület ugyszólván újjászületett.

Aradváros igazi intelligens elemei egyesültek benne s azt a célt tűzték ki, hogy működő tagjait a művelt társadalom rétegeiből válogatják össze. Hangjegyszerű, sőt nagy részben zeneértő és iskolázott hangú énekeseket gyűjtenek táborukba, a kikkel magas színvonalra emelnék Aradon a magyar dal kultuszát.

A szervezésnek tavaly óta folyó munkáját az idén újabb erővel frissítették föl. A dalosok e napok folyamán kiegészítik már is számos jeles erőben bővelkedő énekkarukat s a közönséget bizonyára kellemes meglepetésben fogja részesíteni az egyesület nyilvános föllépése, a mire ezután még gyakrabban kerül sor.

Annyi bizonyos, hogy a szervező munkában sok barátjuk lesz a dalosoknak.

(*) A Fehér-Kereszt Országos Lelenczáz Egyesület aradi fiókegyületének női választmánya e hó 27-én szerdán délután 4 órakor a megyei székház kis tanácstermében ülést tart, melyre a választmány tagjait ezuton is meghívja az Elnökség.

Véres munkás-sztrájk Nagyváradon.

(A kik inkább éhen halnak.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 26.

Négyszáz nagyváradai proletár munkásember tegnap reggel véres harccal végződő sztrájkba kezdett.

Nagyon komoly oka lehetett ama négyszáz embernek, hogy a munkások legkészségesebb védekezési módjához nyult. Mert a sztrájk a legkészségesebb védőeszköze a munkásnak. Magyarországon pedig egyetlen eszköze is. Kislelkűek voltunk s vagyunk a proletár-nép ezreivel szemben. A mi munkás-törvényeink nem sokkal érnek többet a semminél.

A tél pedig, a valóságos tél itt van. Az első hólepel üde fehérségét azonban a zavargó munkások vére füstötte pirosra. Az állapotok tavaly óta nem javultak s az idei tél a tavalyihoz hasonló inséggel fenyeget.

De hogy a munkanélküliek hangulata ez idén még elkeseredettebb lesz, arra enged következtetni az, hogy a munkások most télviz idején harcra szállnak munkaadójukkal, vagy a mint ők mondják: a tőkével.

Nagyváradról jelentik ugyanis, hogy mintegy négyszáz munkás, köztük számos családapa, megkezdte a sztrájkot.

A városban jelenleg három nagyobb munka van: az új városháza építése, egy magánház-építés és a vasuti indóház kibővítési munkálatai. A két előbbi helyen tegnap reggel a napszámok nem állottak munkába s így természetesen megakadt a munka menete. A piac népe kíváncsian állta körül a munkás tömeget, melynek soraiból ilyen elkeseredett kiáltások hallatszottak:

— Még ha éhen halunk, sem dolgozunk többet! Lenyuzzák a bőrünket! Ne hagyjuk magunkat!

Nemsokára megérkezett a városi építkezések vezetője, ifj. Rimanóczy Kálmán s a sztrájk vezetői előadták panaszukat. A munkások sérelme az, hogy bérüket különféle alaptalan levonások által jogtalanul megrövidítik. Kívánják az igazságtalanság megszüntetését és kívánják a munkaidő pontos megállapítását, valamint az óraszámra való fizetést 8—10 krajcárjával. Rimanóczy azonban kijelentette, hogy e kívánásokat nem teljesítheti.

A munkások erre, mintegy négyszázan a Rhédey-kertbe vonultak és formálisan kimondták a sztrájkot, érdekeik képviselőjét pedig egy négytagú választmányra bízták.

Délután négy órakor megindultak a békköltési kísérletek, de sikertelenül.

A rendőrség közbelépett s a rendőrségen a tömeg értelmesebb tagjai előadták, hogy zugolódásuk és elégedetlenségük oka egyrészt a múlt heti s szombaton fizetett napszámából törőnt csekély levonások, viszont azonban belsérték, hogy egyes izgatók is vannak köztük, kik az eddigi 1 korona és 1 kor. 20 fillér napszám helyett 1 kor. 40 fill. napszámot és a munkaidő megrövidítését követelik. Ezek a munkába állni akaró többnyire családos napszámokat fenyegetésekkel riasztják.

A munkások kitartóan ragaszkodtak követeléseikhez s minden eszközzel oda hatottak, hogy a vállalatok a szomszédos községekből se kaphassanak pótló munkaerőt.

Az új folyamán azonban veszedelmesebb fordulat állott be. A munkások, akik csöndesen viselkedtek s látszólag csupán békés eszközökkel akarták a bérharcot folytatni, nagy zavargásba törtek ki, amely számos ember sebesülését okozta.

A sztrájkolók ugyanis, kiket a szociálisták egész éjjel bujtogattak, nagy tömegben vonultak föl a Nagy Sándor utcába, hol Rendes Vilmos, a városháza-építés egyik vállalkozója házat épített.

A sztrájkolók itt felszólították a békésen dolgozó munkásokat, hogy csatlakozzanak a sztrájkhoz. Ezek azonban nem voltak hajlandók a felszólításnak engedni. A kolompások biztatására a tömeg erre megtámadta a munkásokat. Közöport szidott rájuk, botokkal és csákányokkal kezdte ütlegelni őket s a véres harc tartott addig, míg a rendőrség kivonult s a rendet helyreállította.

A harc közben számos munkás, köztük több nő is megsebesült.

A rendőrség négy egyént letartóztatott, huszonötöt pedig az ügyészségnek adott át.

MULATSÁGOK.

(=) Hetven tagu női énekkar Aradon. Egy aradi élte-bál rendezőse kedveskedik ezzel a szenzációs tervvel a közönségnek. A református bál rendezőbizottsága ugyanis ma délután tartott értekezletén elhatározta, hogy 70 előkelő fiatal hölgyből álló énekkart szervez, amely a bált megelőző hangversenyen fog föl lépni. Minden bizonyonnyal ez lesz Aradon a farsang egyik legérdekesebb szenzációja. Az előadott darabok, egy régibb határozathoz képest, kivétel nélkül mind magyarok lesznek s a hangverseny általában csak eredeti „honi” dolgokat fog produkálni. A hangversenynek különben öt pontja lesz.

Eltűnt nagybirtokos.

(Egy milliós tőzsdé-vesztés.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, november 26.

A tőzsdén ma nagy meglepetést keltett az a távirati értesítés, hogy Strassburger Ármin turkevei gabonakereskedő, nagybirtokos és bérleti adósságok hátrahagyásával nyomtalanul eltűnt s valószínűleg Amerikába szökött.

A hír vétele után lázasan kezdtek kutatni az ügy mibenlétét s ekkor kiderült, hogy a budapesti piac Strassburger esetével egy millió koronáig van érdekelve.

Az óriási összegből körülbelül négyszáz-ezer korona magáncégek követelése, a többi bankkövetelés és Strassburger egyéb tartozása.

Az eltűnt Strassburger vagyonos ember hírében állott s Turkeve körül nagy földbirtoka volt. Ezenkívül Budapesten a Kerepesi-uton nagy berháza s itt van üzleteinek központi irodája is.

A budapesti piacon kívül számos vidéki pénzügyintézet van az eltűnés által érdekelve. Ezen intézeteknél Strassburger váltóra pénzt vett fel. Így a knuhegyesi, mezőturi, szarvasi, turkevei, szotnoki, jászberényi, kisujszállási takarékpénztáraknál.

Üzletel nagy részét azonban a budapesti leszámítoló és pénzváltó bankkal kötötte. Amint az intézet értesült Strassburger eltűnéséről, rögtön átvizsgálta könyveit s megállapította, hogy az intézet az eltűnés folytán nem szenved kárt, mert a kölcsönzött pénzre birtoka és háza le van kötve, a váltókon pedig a forgatmányosok megfelelő garanciát nyújtanak.

Strassburgernek Turkeven birtokain kívül nagy haszonbérlete is volt. Idei termése rossz szul ütött ki s ezen veszteségét tőzsdé-spekulációkkal remélte fedezni. Azonban sikertelenül,

mert a tőzsdén minden ügylete veszteséggel járt. Hír szerint körülbelül egy millió forintját vesztette el.

Nyolc nap előtt lent járt Turkeven, honnan üzleti ügyekben Bécsbe utazott.

Hozzátartozóinak már ekkor feltűnt nagy idegessége s most, hogy az eltűnés kiderült, féltik, hogy nem Amerikába szökött, hanem öngyilkosságot követett el.

TANUGY.

(—) Tanító kinevezések. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter Kabdebó Mariska okleveles tanítónőt az új-panási, Barabás Ede okleveles tanítót az arad-szent-mártoni és Csób Károlyt a mácsai állami elemi népiskolákhoz rendes tanítónak nevezte ki.

Kecskeméthy viccel?

(Fegyelmi ügyek a sikkasztás miatt.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, november 26.

A főváros sikkasztójáról már több a vicc, mint a komoly hír. Azóta már maga Kecskeméthy is olyan távol van, hogy ha valami igazi tudósítás jönne felőle, kételkedni mernénk a valódiságában, épen mert messziről jön.

Halmos János polgármester ma egy ceruzával írott levelező-lapot kapott a postán a következő tartalommal:

Polgármester Ur!

A pénzt beszolgáltatom, ha büntetlenül maradok. Választ hírlapilag kérek. Szolgája
Kecskeméthy.

A levelező-lap természetesen nem egyéb, mint tréfa. De száz rossz vicc is megterem, míg egy sikkasztó kézrekerül.

Halmos János polgármester, a Kecskeméthy-féle tolvajlás ügyéből kifolyólag, elrendelte a fegyelmi eljárást megelőző fegyelmi vizsgálatot a IV. kerületi adóhivatal főtisztviselői, valamint a IV. kerület előljárója: Pesti Ferenc ellen is, annál a felelősségnél fogva, amelylyel a pénzkezelés körül fölmerülő hibákból eredő károkért tartoznak.

Pesti Ferenc előljáró, a polgármesternek ezt a határozatát megfölebbezte s előadta védekezésében, hogy ő csak az ügymenet helyességéről lehet felelős, de nem a pénztár kezeléséről, mert ennek az ellenőrzése, az ő részéről, már fizikailag is lehetetlen, a mennyiben a pénztár tőle teljesen el van különítve. Ha azonban bármikor tudomására jutott valamely szabályellenesség, azonnal megtette az ellen a szükséges intézkedést. Minthogy pedig világosan kitűnik, hogy őt, a Kecskeméthy-féle lopás ügyéből kifolyólag, semmiféle mulasztás nem terheli, kéri a vizsgálat megszüntetését s az iratoknak hozzá való kiadását, a hamis vádakodás megtorlására irányuló akciójának a megindíthatása céljából.

A fegyelmi választmány nem vette figyelembe Pesti Ferenc előljáró fölebbezését s a polgármester elsőfoku határozatát, amelylyel a fegyelmi vizsgálatot elrendelte, a megokolásánál fogva helybenhagyta.

HIREK.

Főhercegi vadászatok Kisjenőn.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, november 26.

Kisjenő ismét viszontlátja fejedelmi vendéget.

Az ágyai erdő és a bánkúti puszták ismét puskalövéséktől fog visszhangzani. Főnséges nimródok üzik a vadat a sárgult őszi avaron

József főherceg Agost fiával egyetemben már e napokban Kisjenőn lesz.

Az ősi kuriában vig élet lesz. A legegészségesebb kedélyű uralkodó-sarj józsu, magyaros lakomái elé néznek a kisjenőiek s a vármegye előkelőségei.

József Agost főherceg ugyanis, mint tudósítónk telefonálja, tegnap atyja látogatására Alcsuthra utazott, a honnan a tervezett kisjenői vadászatokra együtt jönnek el.

E hó 30 án pedig megérkezik *Augusta* főhercegnő is Kisjenőre, a ki gyönyörködni akar az aradmegyei főhercegi gyarmaton folyó mulatságokban.

A vadászatok után Kistapolcsányba mennek a fejedelmi vendégek, a karácsonyi ünnepek után pedig a Délvidékre utaznak.

A halott inge.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, november 26.

Szurdukról, Máramaros megyéből írják nekünk a következő borzalmas eseményt:

Közép-Visó községben három hónappal ezelőtt meghalt egy *Grigor Vaszilie* nevű legény. Az a szokás a faluban, hogy az elhunyt ruháit elajándékozzák a szegényeknek. *Grigor* anyja megigértte egy *Bora Juon* nevű legénynek, hogy neki adja a halott egyik ingét.

Temetés után el is ment *Bora* a halottas házba, de nem kapta meg az ígért holmit; miután *Grigor* anyja feledékenységéből már másnak adta. *Bora Juon* erre elhatározta, hogy fel fogja ásni *Grigor Vaszilie* sírját s lelopja a halottról az inget. Végre is hajtotta tervét.

Éjfélre kibontotta a sirt, fölfeszítette a korporsót, aztán lehuzta a halottról a szép inget. Hajnalig dolgozott a sír behantolásán s még nem végzett munkájával, amikor a közeli fonóból legények és leányok mentek hazafelé s meghallották a kapavágást.

Egy legény áthajolt a temető kerítésén s meglátva *Borát*, rákiáltott.

A bűnös ember elhajította a kapát s futásnak eredt. Egy síron megbotlott s felbukott, mire a legények elfogták. Arra a kérdésre, mit csinált a temetőben, azt felelte, hogy egy leány ismerésének törvénytelen gyermekét temette el. A fölig behantolt sír és a *Boránál* talált ing azonban árulója lett.

Gabányi Aron odavaló segédjegyzőt kiküldték vizsgálatra *Közép-Visóra* s az ő jelentése alapján letartóztatta a csendőrség a temető hiánáját s a felső-visói járásbíróság börtönébe kísérte.

— **Kitüntetett miniszteri tanácsos.** A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király *Csörgei Gyula* államtitkári címmel és jeleggel felruházott kereskedelemügyi miniszteriumi miniszteri tanácsosnak, saját kérelmére történt nyugalmaztatása alkalmából, sok évi kitűnő szolgálata elismerésül, a *L'pót-rend* középkeresztjét díjmentesen adományozta.

— **Egy főispán lemondása.** A *Debrecen* című lap értesülése szerint *Degenfeld József* gróf, *Hajdúmegye* főispánja, lemondott állásáról. A főispánt erre a lépésre — állítólag — egy éles hangú belügyminiszteri leirat kényszerítette volna, melyet a belügyminiszter egy fegyelmi ügyből kifolyólag intézett a vármegyei közigazgatási bizottságnak. E leirat hangjából azt a következtetést vonta le a főispán, hogy közte és a belügyminiszter között kiegyenlíthetetlen eltérés van, ennek következtében beadta lemondását.

— **Pénztárvizsgálat a városházán.** A városi főpénztárnál ma kezdték meg a szokásos pénz-

tárvizsgálatot *Institoris Kálmán* helyettes-polgármester e nöklete alatt.

— **Bresci bűntársát elítélték.** Ebben a hírben, amely *Milanóból* érkezik, bennfoglaltatik az is, amit eddig nem tudott a világ, csak híresztelések és mende-mondák után —: hogy *Brescinek*, a királygyilkos anarkistának bűntársa is volt. A távirat nem mond el semmi részletet, csak annyit, hogy az esküdszék *Louis Granottit* in contumaciam életfogytiglani börtönre ítélte, mert bűnrészesnek találta *Umbertó király* meggyilkolásában.

— **Angol katonák Roberts lord ellen.** Ide-stova harmadik éve folyik már az angolok transzváli rablóhadjárata s az angol katonák nem-hogy mindjobban bejőnnének, de ugylátszik kiesnek kalózszerépőköl. Az angol hadsereg laza fegyelméről s a benne duló anarchiáról tanuskodik az az eset, amely ma nagy szenzációt keltett Londonban. *Roberts* lordot ugyanis egy gyakorló-tábor megtekintésekor a saját katonái, még pedig néhány százan, megtámadták s bántalmazni akarták *Buller* elbocsátása miatt. A rendőrség csak nagynehezen bírta a lordot megszabadítani földühödt és ordító katonáitól.

— **Esik a hó.** Még be sem léptünk hivatalosan a téibe s már hóban járunk. Azaz hogy csak járnánk benne, ha el nem olvadna. Mert esik bőven, két nap óta szakadatlanul, de nincs benne köszönet: fehér lepel helyett sarat csinál. A vasuti kocsik legjobb idő-mutatói a havazásnak; mikor berobognak az aradi pályaudvarra hófödte tetőkkel, jégcsapos csatornáikkal, megtudja az ember, hogy nemcsak *Aradon* jött meg *Katalin-napjára* az első hó, hanem a környéken mindenfelé beállott a zimankós idő. *Szegeden* és környékén hajnali négy órától egészen napestig erősen havazott. *Temesvárról* és környékéről szintén erős havazásról adnak hírt, amely tegnap óta szakadatlanul tart. A flumei vonatok is mind tetemes késéssel érkeznek a havazások és szélviharok miatt. *Fiuméből* jelentik nekünk, hogy ott szombat óta erős hóvihar dühögött. A *Karsthegységet* sűrű hó fedi s a vonatok mentén *Zágrábon* tul is fehér világot látnak az utasok.

— **Eljegyzés.** *Schauer* Ádám aradvárosi vámfelügye ő eljegyezte özv. *Ortutay* Beláné urnőt. Ifj. *Keller* Gyula, az arad-csanádi vasutak hivatalnokai eljegyezte *Hirsch* Mariska kisaszszonyt *Uj-Szent-annán*.

— **A tisztviselők fizetése és a miniszter.** A jövő évre szóló költségvetési füzetekben, amelyekben a miniszterek megindokolják kiadásait, ugyszólván csakis *Hegedüs Sándor* kereskedelmi miniszter emlékszik meg a tisztviselők anyagi helyzetéről és annak javításáról. A miniszter az indokolás előszavában a többek között ezeket mondja: . . . s habár mélyen érzem, hogy a vezetésem alatt álló gazdasági áldozatok leg többjénél még számos igény és szükséglet maradt kielégítetlenül, mégis tekintettel az ország pénzügyi helyzetére, a közgazdasági viszonyok kedvezőtlen voltára, valamint arra a körülményre, hogy a tisztviselők anyagi helyzete javításának mindinkább előtérbe nyomuló kérdése immár elodázhatalanná vált, az elodázható igények és szükségletek költségéről ezen eldőlányzatom keretében nem gondoskodtam, nehogy azáltal az államháztartás egyensúlya veszélyeztessék. A miniszter különben a m. kir. államvasutaknál a személyzet anyagi helyzetének javíthatása céljából a költségvetésbe 766.680 koronát vett föl, Ez összegből az előléptetésekre 558.670 korona esik. A hátralékos pénzt arra fordítják, hogy 1872 olyan altiszt, aki eddig 960 korona javadalmazásban részesült, a jövő évtől kedve 1040 korona fizetést kapjon. Az államvasutaknál a személyzet-sza-

porítás a következőkből fog állani: megszaporítják a hivatalnokok számát 88-cal, az altiszteket 458-mal, a szolgálkét 761-gyel, a kezelők számát 18-mal. Ezzel szemben elejtnak 20 napidijas és 124 napibőrest.

— **Főkapitány és újságíró.** Nehány lap vasárnapi számában a *Kecskeméthy-féle* sikkasztással kapcsolatosan egy közlemény jelent meg és ebből kifolyólag *Rudnay Béla* főkapitány több nála megjelent újságíró előtt az illető lapok rendőri tudósítóiról — indiskreció miatt — sértőleg nyilatkozott. E sértés miatt *Lukács Gusztáv* hírlapíró, az Egyetértés belső munkatársa, tegnap délután megbízottjai által magyarázatot, illetőleg elégtételeit kért *Rudnay Béla* főkapitánytól. A főkapitány kijelentette, hogy miután meggyőződött arról, hogy az indiskreciót közvetlenül nem *Lukács* követte el — a sértő kifejezést nem reá vonatkoztatta és őt becsületében sérteni nem akarta. Ezzel az ügy befejeződött.

— **Lombroso az uralkodók koponyaalkatáról.** Abban a felolvasásban, melyet *Lombroso* az amsterdami kriminológiai kongresszuson a koponyaalkatnak és a bűnre hajlamosító degenerációnak a viszonyáról tartott, kitért az európai uralkodókra is, akiknek koponyaalkatát a *Wirchow* gyűjteményében levő gipszöntvényeken tanulmányozta. Egy amerikai folyóirat közlése szerint *Lombroso* ezzel az alkalommal ugyancsak szigorúan nyilatkozott az uralkodókról. Legkedvezőbben szolt még az orosz cárról és az angol királyról, de ezek is aligha köszönik meg az olasz tudós dicsőreteit. A cárról azt mondja, hogy alig több, mint ügyefogyott ártatlanság. *Edvárd* király pedig nem emelkedik tul a közepszerűségen. Legsúlyosabban itél a szultánról, a kit majdhogy született gonoszvónak nem bélyegez. Az amerikai lap ennek ellenében védelmébe veszi az uralkodókat és cikkét a következő jellemzetes sorokkal fejezi be: Ha *Lombroso* ur egyszer abba a helyzetbe jutna, hogy önmagát is teljesen objektív vizsgálhassa, alkalmasint a saját koponyaalkatán és szellemi organizmusán is jelentékeny jeleit venné észre az abnormalis természetnek és az elfajulásnak.

— **Pályi Ede állapota.** A súlyosan megbesült szerkesztő állapota, mint fővárosi tudósítónk jelenti, most is változatlan. A golyót még mindig nem vették ki. Állapota iránt számosan érdeklődnek. Ma a többi közt *Wlassica* miniszter is elküldte névjegyét a kórházba.

— **Automobil-csizma.** A hét mértföldet lépő csizma meséje átkivánczol a valóságba. Ha igaz, a mit egy *bázeli* újság világgá hirdet, egy derék svájci mérnök kitalálta, hogyan lehessen automobilon járni — gyalog. Olyan csizmát eszelt ki, a melynek a talpában, vagy a talpa alatt gép van. A gép nem nagyobb a korcsolyánál és a segédelmével minden sietés nélkül tízenegy kilométert gyalogolhat az ember óránként. Érdekes kis találmány és remélhetőleg nem kerül többbe, mint egy — négyfogat, vagy egy automobil.

— **Kirabolt imaház.** A *gödöllői* izraelita templomot tegnap ismeretlen tettesek feltörték és a perselyből a pénzt elrabolták. A hatóság erélyes nyomozást indított meg.

— **Kecskeméthy a nótában.** A nagy sikeresztő immár a nótába került s a budapesti kofák, cselédek, suhancok és pötty-gyerekek a *Kecskeméthy-nótát* zengik. A dolog úgy történt, mint a *Falkai* eset alkalmával. Élelmes szegény ördögök a sikkasztás történetét versben örökítették meg s a különféle nótákra éneklendő verseket kinyomatták. Most azután ezeket a verseket a főváros piacain és utcáin árusítják. Legérdekesebbek ezek között a piaci árusítók, kik reggeltől délig, esetleg addig,

amig be nem rekednek, hol vékonyan, hol vastagon éneklék a Kecskeméthy verseket, hogy megkedveltessek. A publikum persze körülveszi őket s a nóták hallgatása után vásárol is a versekből, amelyek a jeles kurucot még ismertebbé és még népszerűbbé teszik.

— Pénzverés 1902-ben. A 1902. évben következő penznemet fognak kiveretni: arany 20 koronás 600 880 darab 12.017 600 korona értékben, arany 10 koronás 200 000 drb. 2.000 000 korona értékben, bronz 2 filléres 50.000 000 darab 1.000.000 korona értékben, bronz 1 filléres 5.000 000 darab 50 000 korona értékben, mindössze 55.800.880 darab 16.067.600 korona értékben.

— Tolsztoj állapota reménytelen. Gróf Tolsztoj állapota tegnap óta nagyon aggasztóra fordult. Az orvosok azt mondják, hogy *semmi remény sincs gyógyulására*. Ezzel szemben a Times odesszai levelezője azt jelenti lapjának, hogy Tolsztoj, aki Yaltában időzik, teljesen jól érzi magát, gróf Tanin villájában lakik és szorgalmasan dolgozik. Váltóláza elmúlt, erejét visszanyerte. Tolsztoj az egész telet Yaltában szándékozik eltölteni. Jaltából jelentik, hogy Tolsztoj gróf állapota javult, úgy hogy aggodalomra most nincs ok. A beteg lázrohama és fájdalmai szünetekben vannak.

— Tévedésből letartóztatott konzul. Zittauból írják, hogy az ottani rendőrség tegnap letartóztatta Schilling Pál amerikai konzult. A letartóztatás a magdeburgi törvényszék megkeresésére történt. A konzul sikkasztással vádolták. Még az est folyamán kiderült a konzul ártatlansága és szabadlábra bocsájtották. A konzul kormányának jelentést tett az esetről és elégtételt kér a német kormánytól.

— A kisasszony regénye. Vasárnap egy szabadkai kisasszony regényes esete foglalkoztatta a szegedi rendőrséget. Az eset a következő: Jójárt Illésné róku i szülésznőhöz vasárnap egy halványarcu kisasszony állított be.

— Én Kis Ella vagyok, — uymond. Beteg vagyok és itt szeretnék lakni.

Jójárné lefektette a beteg leányt a vendég-szobába. Néhány óra múltán ugyanazon szobában megjelent a kelepelő madár. Egészséges gyermeksírás verte fel a lakás csöndjét és Jójárné vigasztalta a leányt, hogy jóra fordul minden. Reggelre kelve bezzeg megszéppent az asszony. Az alvó gyermeket ott találta maga mellett. A másik szoba pedig üres volt és az ablaka t. rva nyitva. *Ella kisasszony eltűnt*. Magyarázatul az asztalon levélkét hagyott a következő tartalommal:

„Asszonyság. Mire e sorokat olvassa, én már halott vagyok *Beleugrok a Tiszába*, mert a szegyet nem birhm tulélni. Gyermekemet ne hagyja el. Isten áldja meg. Öleli Kis Ella.

Jójárné a levéllel azonnal sietett a rendőrséghez, mely nyomban kutatni kezdte a kisasszonyt, akire estig rá is akadtak egy alsóvárosi rokonánál. A kisasszony nem ugrott a Tiszába, hanem rokonához menekült. A rendőrség azt vallotta, hogy egy szabadkai szegény kereskedő leánya.

— Ujabb lószállítvány Angliának. Fiuméből írják, hogy ott vasárnap reggel újabb 1500 lovat szállítottak hajóra Anglia számára. Az érdekes művelet nagyszámu közönség nézte. Levelezünk ez alkalomból a következő, szösz szerint lefolyt párbeszédet írja meg:

— Nem restellik Angliát lószállítványokkal istápolni a burok kárára? — szólal fel az egyik néző.

— Szó nincs róla, — felel az egyik szállító. Ez a legolcsóbb módja annak, hogy a burok lovakhoz jussanak.

— Hogy érti azt?

— Hát csak úgy, — felel ismét a szállító — hogy Anglia kapja a lovakat *pénzért*, a burok pedig elszedik tőlük . . . *ingyen!*

A lovacskák mintha vigan nyertettek volna ehhez a magyarázathoz.

— Az ellopott lakodalmi pálinka. Az *aradmegyei* Vinyesd községből a következő kalandot írja levelezünk: *Serbán* Jakab nagy lakomával készült megülni *Ilonka* nevű leányának menyegzőjét. A nászaldomásra beszerzett a többi közt egy akó olyan pálinkát, a melyet Vinyesten még nem igen ittak: finom öreg pálinkát, a melyből három pohárka már elkápráztatja a vendég szemét. Pincéje nem lévén, kamrájába helyezte *Serbán* a jeles italt, s olyan híret költötte a pálinkának mindenfelé, hogy az egész falu már alig várta a lakzít. De a napokban az a váratlan fordulat következett be, hogy a pálinka hordóstud *eltűnt*. *Serbán* egy reggelen benyit a kamrába, és hiált helyét találta. Nosza, futólépésben indult a csendőrségre és lihegve adta elő nagy panasza, hogy egy akó pálinkáját lopták el s most már küszöbön a lakodalmom, mi lesz vele, ha nem adja elő a papramorgót, a melyre a fél falu feni a torokát. A rendőrség csakhamar kézre is kerítette a tolvajt. *Csirik* Vazul lopta el a pálinkát, még pedig *Serbán* egyik cselédje segítségével és asszisztenciája mellett. Meg volt még az egész pálinka s így vigan folyt le az *Ilonka* lakodalmom s az annyi viszontagságon keresztülment pálinka mind egy csöppig elfogyott. Csak a két tolvaj maradt szomjan.

— A kedélyes kisbíró. *Ópri* Illés kis-szt.-miklósi kisbíró tegnap éjnek idején behatolt egy csinos kis özvegy, *Gruics* Márta lakására. Az asszony jól elverte a kisbíró, s még hozzá jelentést is tett az esetről a községhez. A kisbíró ellen megtették büntető feljelentést.

— Eljegyzés, temetés, lakodalmom és keresztelő egyszerre. Sajátságos eset történt tegnap egy *dobreki* korcsmáros családjában. A család fő eljegyzését ünnepelte leendő második nejével. Az eljegyzés éjjelen férjes leánya egy egészséges gyermeket szült, az anya azonban a szülés alatt meghalt. Másnap a korcsmáros lakodalmát ülte, ujszülött unokáját keresztelte és leányát temette.

— Öngyilkos vasuti hivatalnok. *Egerből* táviratozzák, hogy *Gultmann* Karoly vasuti ellenőr ma agyóalította magát.

— Bíró Vilma szerepel. Van aradi ujságolvasó ember, aki *Bíró* Vilma nevét nem ismeri? A rendőri krónikák legállandóbb alakjai közé tartozik ez a leány, aki tekintélyes időt töltött el már a börtönben is. Most egy közönséges kis bagatel-ügy hozta forgalomba jól ismert nevét. Annyi az egész, hogy a Templom-utca 10. sz. házban egy esernyőt lopott. Csekélység. De valamit csak kell tennie.

— Visszatért az asszony. Kalandos történetről írnak a tegnapi párisi lapok. Egy vendéglős felesége pár hó előtt elszökött az üzlet főpincérével. Az asszonyka 1800 frankot is magával vitt véletlenül. A napokban a vendéglős legnagyobb bámulására visszatért a hűtlen asszony, azzal a mesével, hogy ő csak azért szökött meg, mert a főpincér életveszélyesen fenyegette. Most azonban visszaszökött a pincértől s az ellopott 1800 frank helyett *visszalopott* 3200 frankot. A vendéglős erre megbocsátott a hűtlen asszonynak s a pénzt zsebreavágta.

— Megsült ember. A szatmármegyei *Nagyecsed* községből írja tudósítónk, hogy ott a minap a község csöszét a szó szoros értelmében megsülve találták a mezőn egy halom pernye mellett. A helyszínén megejtett első vizgátat nem tudta megállapítani, hogy a csösz öngyilkossági szándékból feküdt-e a máglyára, vagy valami bűnténynek esett áldozatul. A vizsgálat folyik.

— Esős időben, kinek ne jutna eszébe — a sárcipő (galosni). Bizony, jó szolgálatokat tesz ilyenkor. *hitűnő* gyártmányu galosnik, minden alakban férfiak, hölgyek és gyermekek részére, legjutányosabban *Porter* Vilmos Nagy-Aruházában, a *Szabadságtérem*, kaphatók.

— Uj fényképírákat. A Fótéren most rendezte be *Honisch* L. István udvari fényképész fényképírákatát. Az izlésesen berendezett kirkakatnak, melyben *Honisch* fényképész sikerült fényképfelvételei láthatók, állandóan nagy néző közönsége van.

— Büntetés elől a halálba. Szabadkáról táviratozzák, hogy ott *Bartus* Tamás István nevű lókereskedő ma felakasztotta magát. Az öngyilkos lókereskedő nemrégén két lopott lovat vett és hamis névre szóló járlatot váltott ki. Orgazdaság miatt aztán letartóztatták s vizsgálati fogságba helyezték. A szabadkai törvényszék később szabadlábra bocsátotta. *Bartus* ma a büntetéstől való félelmében felakasztotta magát.

— Koszorúmegváltás. Özv. *Steinitzer* Jakabné urnó az elhunyt *Green* Jolánka koporsójára szánt koszorú megváltása fejében *husz* koronát adott a polgármesteri hivatal utján az aradi árvaház alapja javára.

— T. üzletfeleink szives tudomására hozzuk, hogy *Révész* Nándor könyv- és papirkereskedő urat (Szabadság-ter 20. szám. Telefon 265 sz.) képviselősséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

—x— Feltűnést keltő találmány a fogtechnika terén. Müfog koronák és müfog áthidalások aranyban. Müfog inylemez nélkül. A müfog koronák aranyból (arany sapka) pótolják az oly fogakat, melyek már nem tömhetők, vagy letöredeztek. A müfog koronák erősen vannak elhelyezve, mint a természetes fogak. A fog-áthidalás segítségével oly fogsorok készíthetők, melyek a szájbán tartósan ülnek a nélkül, hogy azokat ki kellene venni. Ezen áthidalás által a müfogaknak a természethez való hasonlósága csak emelkedik, megjegyzendő azonban, hogy egy a müfog koronák, mint fog-áthidalások és zománcfogak arannyal fűzve csakis akkor készíthetők, ha még néhány fog-gyökér, vagy természetes fog van a állkapocsban. — Kautsug-fogakat arannyal bevont inylemezek nélkül, esetleg inylemezekkel jótállás mellett a legjobban készíttetnek *Morgenstern* Gyula fogászati műtermében Aradon, Salacutca 4. szám alatt.

TÖRVÉNYKEZÉS.

A tébolyda réme.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 26.

A gyulai elme-kórház igazgatóságának sok kellemetlenséget okoznak azok az ápolók és ápolónők, kikre a szegény elmebeteg gondozása és ápolása van bízva. Több közülök úgy fogja fel hivatását, hogy akkor jár el „szabályszerűen”, ha a boldogtalankokat ápolás címén jól elveri. Alig félév előtt a gyulai kir. törvényszék két ápolót ítélte el, a kik egy szerencsétlen örültet annyira elverték, hogy a kiállott izgalmak és sérülések következtében elpusztult.

Most ismét egy kórházi alkalmazottnak kellett számot adnia kegyetlenségéről. *Koller* Alajosné *Szilágyi* Julianna ellen az volt a vád, hogy a múlt év július havában egyik női betegét súlyos bántalmakkal illette.

Pernyeckyné Szigeti Vilma volt az a szerencsétlen, kit a magáról megfélemedezett ápolónő alaposan helybenhagyott. *Pernyeckyné* üldözési mániában szenvedett, s mikor rohamai előfoglalták, menekülni igyekezett. *Kollernét* bosszantotta az elmebeteg nyugtalanodása s iparkodott lecsillapítani. A szegény nő nem igen hallgatott rá, s ez annyira kihozta sodrából, hogy nekirohant, földrepererte, haját tépte, majd a kezében levő kulcs csomóval verte a fejét, miközben mellére térdelt. A letiport örült szabadulni próbált s ez még nagyobb dühbe hozta kinszóját. A füleit oly erővel ráncigálta, hogy az okozott sérülések nyomai másfél év elteltével is láthatók.

A tárgyalásra *Pernyeckynét* is beidézték, ki folyékonyan és értelmesen adta elő bántalmaztatását. Allításait *Cser* Lajosné ápolónő is megerősítette, mert ő is tanuja volt *Kollerné* brutalitásának. *Pernyeckyné* csak akkor zökent ki a nyugodt előadásból, mikor *Pándy* Kálmán kórházi orvost meglátta. Örömtelt arc-cal fordult feléje:

— Hogy van kedves dr. ur?

— Jól, hanem tudja *Pernyeckyné*, most ne hozzám, hanem a bírósághoz beszéljen.

A szerencsétlen asszony ezután már nehezen találta meg a beszéd fonatát.

A kihallgatott kezelő orvos: *Pándy* Kálmán.

dr. azt adta elő, hogy Pernyeczkyne nem teljesen gyógyult, hanem csak javuló. Gondolkodása, beszédje mindaddig normális és teljesen hitelt érdemlő, míg rögeszméjéről nem kezd beszélni. Ennélfogva előadása beszámítható. Az tény, hogy Kollerné kegyetlenül bánt vele, s rajta meglehetősen súlyos sérüléseket okozott. Betegségében ő kezelte, s hosszabb időbe került feigyógyulása. Kollernét különben Berkes Sándor dr. igazgató azonnal elbocsátotta, amint brutálításáról értesült.

Az orvos előadása alapján a bíróság Pernyeczkyne beszámíthatónak tekintette s vallomására megeskette. Kollernét a közbíró indítványához képest a bíróság súlyos testi sérítés vétségében mondta ki bűnösnek és 14 napi fogházra s 10 kor. pénzbüntetésre ítélte el.

NAPIREND.

November 27. Szerda. Róm. kath. naptár: Virgil, Elemér. — Protestáns naptár: Virgil, Elemér. — Görög-keleti naptár (november 14.): Fülöp apostol. — A nap két 7 óra 8 perckor, nyugszik 3 óra 56 perckor. — A hold két 5 óra 41 perckor, nyugszik 5 óra 20 perckor.

Időjárás. Légnymás reggel 7 órakor 771.7 milliméter, délután 2 órakor 768.5 milliméter. — Hőmérséklet reggel 7 órakor $0^{\circ} + 0.3$, délután 2 órakor $0^{\circ} + 1.0$. Szél iránya és ereje reggel 7 órakor DN. 4, délután 2 órakor DN. 3. — Felhőzet reggel 7 órakor borult, délután 2 órakor borult, havaz. — Csapadék az utóbbi 24 órában 3 milliméter hó.

Időjárás. A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratát szerint a mai napra a következő időjárás várható: Boros, hűvös, éjjeli fagy, sok helyütt csapadék.

Szabadságaról emléktárgyak országos muzeuma (szabadság-épület I-ső emelet.) Nyitva van mindennap délelőtt 10 órától délután 6 óráig. Belépti-díj: Hétköznapokon 40 fillér, vasárnap 20 fillér.

Költősej-könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 11 $\frac{1}{2}$ —12 $\frac{1}{2}$ óráig, kedden, csütörtökön és pénteken délután 1 $\frac{1}{2}$ —2 $\frac{1}{2}$ óráig, vasár- és ünnepnapokon zárva. Helyiség: Erekye muzeum helyisége mellett ülésterem.

November 27. Az aradi kereskedelmi- és iparkamara teljes ülése délután 5 órakor.

November 28. Burmester Willy hangversenye délután 4 $\frac{1}{2}$ órakor (Fehér Kereszt.)

December 7. A waggongyári tisztviselők hangversenye az összekötött táncestélye (Központi szálló.)

KÖZGAZDASÁG ES KÖZLEKEDÉS

Uj-aradi heti gabnavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Uj-Árad, november 26.

A tegnapi és mai havazás talán a tél kezdetét jelenti, noha a hőmérő nem száll a fagypontra alá.

A hó olvadása nagy előnyére van termőföldünknek ez enyhe időben, s mohón szivja be a nedvességet és táplálja vetéseinket.

A mai hetivásár elég élénk képet nyújtott, azonban a kereslet lanyhább volt.

Mintegy 1600 métermázsa buza és 2000 métermázsa tengeri, magas napi áron kelt el.

Mai árak: Az árak 50 kilogramm súlyegységet véve alapszámításnak, korona értékben:

Buza I-ső minőségű 7.70—7.80.

Buza közép minőségű 7.50—7.60.

Tengeri 4.20—4.25.

Rozs 6.30—6.40.

Arpa 5.30—5.40.

Zab 6.70—6.80.

Az irányzat változatlan.

— A Körösök hajózása. A Körösök hajózhatóvá tétele 1902. évi költségvetésben 500.000 korona van mint első részlet előirányozva, míg maga az egész munkálat 5 millió koronába fog kerülni. Darányi Ignác földmívelésügyi minisztert abbéli elhatározásában, hogy a Körösök hajózhatóvá tételét a napirendre tűzte, két szempont vezette: először a Hármas-Körös mederszabályozási munkálatai a folyó évben befejezésre kerülnek, miáltal egyuttal eleget tett első programbeszédjében nyilvánított amaz ígéretének, hogy az állami körrös szabályozási munkálatakat az 1902. évig végrehajtani és így nemcsak mi sem áll utjában, hanem ellenkezőleg önként kínálkozik az alkalom, hogy az ármentesítés érdekében végzett nagyszabású munkálatait kiegészítést és befejezést nyerjenek a folyó hajózhatóvá tételével és ezáltal hazai alföldi viszonyaink közepette egy minden tekintetben megfelelő példa statuáltassék, hogy miként kell és lehet a mezőgazdasági és hajózási

és egyéb vízhasznosítási érdeket harmonikus módon összeegyeztetni. A második szempont pedig az volt, hogy megmutassa, miként lehetséges oly folyón, mint a Körösök, melyen a legkisebb vízállásnál még ladikkal is alig lehet közlekedni, — a modern vízépítés alkalmazásával — duzzasztó gátokkal és bajózó zsilipekkel oly vizutatót előállítani, melyen két méter mélyen merülő hajókkal a legkisebb vízállásnál is biztosan lehetséges közlekedni. A Körösök hajózhatóvá tétele Csongrádtól Békésig, sőt Gyuláig, másrészt Körös-Ladányig fog a meginduló munkálatok folytán megvalósíthatni, és ezáltal az illető vidék közönségének hővágya teljesülni, mely irányban a múlt évben küldöttségek jártak a kormánynál.

— Fizetésképtelenségek. A bécsi Kreditoren-Verein a következő fizetésképtelenségeket jelenti: Petrovits J. Bronislav Ruma; Bago Gyula kereskedő, Székely-Udvarhely; Padits Sándor kézműárkereskedő, Miskolc.

Budapesti ár- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása —

Budapest, november 26.

Déltőzsde. Buzakínalatt mérsékelt, a vételkedv korlátolt. Kedvező irányzat mellett 16,000 métermázsa került forgalomba, tartott, közben néhány fillérrel drágább áron. Egyéb gabonanemek változatlanok. Időjárás havazás.

Zárul 12 órakor:

Buza 1902. áprillisa	8.64—8.65
Rozs 1902. áprillisa	7.35—7.36
Zab 1902. áprillisa	7.64—7.65
Tengeri 1902. májusra	5.59—5.60
Repce 1902. augusztusra	11.80—11.90

Zárul 5 órakor:

Buza 1902. áprillisa	8.62—8.63
Rozs 1902. áprillisa	7.34—7.35
Zab 1902. áprillisa	7.63—7.64
Tengeri 1902. májusra	5.58—5.59
Repce 1902. augusztusra	11.80—11.90

Zárul 5 órakor:

Osztrák hitelrészvény	636.50
Magyar hitelrészvény	645.50
Lezámlolóbank részvény	412.—
Rima-Murányi vasúti részvény	427.50
Osztrák-magyar Államvasúti részvény	633.75
Közúti vasút	569.—
Városi villamos vasút részvény	281.50

S z e s z ü z l e t.

— November 25. —

Mai jegyzéseink: Készárú nagyban nyers szesz 115 korona, kicsinyben 117 korona; finomított szesz nagyban 118 korona, kicsinyben 120 korona hordó nélkül, per 100 liter 0/0, beleértve 70 korona fogyasztási adót. Száritott moslék: 12.80—13.— korona mmázsánként

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— November 26. —

Magyar elsőrendű: Oreg nehéz páronként 400 kilogrammon felüli sulyban — fillérig. Oreg közép páronként 300—400 kilogramm sulyban — fillérig. Fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felüli sulyban 93—94 fillérig, fiatal közép páronként 251—320 kilogramm sulyban 91—92 fillérig. Fiatal könnyű páronként 250 kilogramm terjedő sulyban 91—92 fillérig.

Magyar szedett: Nehéz páronként 280 kilogrammon felüli sulyban — fillérig. Közép páronként 240—280 kilogrammon felüli sulyban — fillérig. Könnyű páronként 240 kilogramm terjedő sulyban — fillérig.

Romániai: Nehéz páronként 320 kilogrammon felüli sulyban — fillérig. Közép páronként 250—320 kilogrammon felüli sulyban — fillérig. Könnyű páronként 250 kilogramm terjedő sulyban — fillérig.

Romániai eredeti (Stachl) Nehéz páronként 240 kilogrammon felüli sulyban — fillérig. Könnyű páronként 240 kilogramm terjedő sulyban — fillérig.

Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogrammon felüli sulyban 86—88 érig. Közép páronként 240—260 kilogramm sulyban 84—86 fillérig. Könnyű páronként 240 kilogramm terjedő sulyban 80—82 fillérig.

Száritott moslék: November hó 23. napján volt készlet 37,239 darab, november hó 24. napján felhajtott 1100 darab, november hó 24. napján elszállított 936 darab, november hó 25. napján maradt készletben 37,403 darab.

Uzlet: Változatlan.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Fogadás. A kérdést úgy lehetne eldönteni, ha előkeresné valaki a hivatalos lap ama számát, mely a nevezett ur névváltoztatási engedélyét hozta. Nincs kizárva, hogy az engedély ugy adatott meg, ahogy az illető most a nevét írja.

REGENY-CSARNOK.

A karvalyok vére.

— Regény két kötetben. —

Írta: Theuriet André.

[56]

(Folytatás.)

Másnap délután a festő-szobában járt föl-alá, a fal mellé támasztott tanulmányokat rendezte, mikor valaki az ajtón csendesen kopogtatott s a fölylő ajtóban Martial Brossard tünt föl.

— Végre, mondá az utóbbi könnyed, tréfás hangon, — valahára itthon találjuk művész ur! . . . E héten már egypárszor ütöttem be az orromat szobájába, de a madár elrepült. Ugyan hol járt?

— Egy hétig voltam La Joubardiéren, sokat dolgoztam ott.

— Természet után? kérdezte Martial mindinkább kötekedve.

— Igen, felelt Etienne, de mit nevet? . . . Tanulmányokat tettem a szabadban s mondhatom, igen megvagyok vele elégedve.

— Elhiszem, egy olyan mintával!

— Mit akar ezzel mondani?

— En? semmit, semmit, értjük már! . . . Titkolódnia akart előttem, hanem én nem vagyok ám az egyszeri ember, ki a fapénzt is elfogadja arany helyett.

Etienne felé közeledett, megfogta kezét s tréfásan, erősen megrázta.

— Fogadja bókomat gonosztevő, sugá Etienne fülebe, csinos falat ám a kis la joubardiérei leány! . . .

Etienne elpirult.

— Mit jelentsen ez? — rebegé, — kiről beszél?

— Hogy kiről? . . . Lurkó! Bizonyosan nem Baillargeon anyóról.

— Brossard ur, — tréfája tul megy a határon.

— No csak ne hirtelenkedjünk, mondá Martial engesztelve s kezét a festő vállára tette. Az ön titkolózkodása több a keleténél . . . Nekem bátran megmutathatja kártyáit . . . Oly nehezembé került nekem önnek megvallani, hogy az átellenben lakó nő szeretőm?

— Ez már sok! kiáltott Etienne elkésredve, csak nem fogja talán azt állítani, hogy Teréz kisasszony?

— Az ön szeretője? . . . De igen, mi rossz van benne? . . . Ha állami titok lenne, tevő hozzá tréfásan az adószedő s sarkain egyet fordult, akkor nem beszélénk róla! . . . De figyelmeztetem, hogy ez már a város dobosának titka . . . Az egész város erről beszél s a Duvignau-hölgyek már egy hét előtt mesélték nekem.

— Hazudtak . . . Ez nem egyéb együgyű rosszakaratnál.

— Bocsásson meg, de ha hazugság, akkor meg kell vallanom, hogy nagyon ügyesen tudta feltüntetni az igazság látszatában . . . Akkor tünt fel először nekem, hogy van valami a dolgan, mikor a lésgnyai táncmulatság után La Joubardiéren voltunk . . . Ön már azelőtt is ismerte a kisasszonyt, sőt azt is állítja, hogy csupán ő érte jött Pressignybe . . . Hogy eldicserte Minique lakását, s alig telepedett meg benne, Baillargeonék majorjába ment . . . Egész hétig ott maradt, egy földél alatt hált egy rosszul örzött leánnyal, a ki önnek mintául szolgált . . . Hitemre, még a szent sem állhatta volna meg, s senkivel sem fogja elhitetni, hogy . . .

— Elég! vágott szavába Etienne parancsoló hangon, Desroches kisasszony becsületes leány, tisztelem, becsülöm, s kérem, mondja el ezt mindenkinek, kik az a leányt rágalmazták.

— Nem bánom, felelt az adószedő csipős hangon, s alig észrevehető vállrángatással, akár ki is trombitálom, hogy ugy tetszik . . . De tudja, egy szót sem fognak belőle hinni! . . . De minek rancolja ugy össze szemöldökeit? . . . Ezen már nevetni sincs mit . . . Jó estét, megyek.

— Eltávozott, szabályos, nehézkes léptei végig hangzottak a lépcsőn, a mint „Nem a táncban lelem kedvem, Nicolas leányát szeretem” kezdetű dalt dudolta.

A fiatal Mangars mozdulatlanul maradt a szobában, ajkaiba harapott, ujjai közt pedig egy rajzpapír darabot morzsolg.

— Világos volt,

hogy az adószedő igazat mondott. A kis városbeliek botrány után sovárgó szemeiben, s fölületes itéletük előtt csakugyan úgy tűnt föl Pressignybe jövele, mintha ürügyül akart volna szolgálni Teréz meglátogatásának. Gyakori látogatása La Joubardiéreből megerősítették az embereket ebbeli gyanujokban, s a Du-vigneau-hölgyek bizonyára nem mulasztották el kevésbé hizelgő szinben tüntetn föl a pletykát. Teréz az ő hibája folytán köznevetség tárgyává vált. Az lett volna tehát fölöle megírva, hogy örökös szerencsétlenség forrását képezze a szégyen leányra nézve? . . . De legalább egy alkalommal jövétehetette a bajt. — Orájára nézett, épen négyet mutatott, s még volt ideje La Joubardiéreből visszatérni az éjszaka beállta előtt.

Gyorsan tovahaladt a Muret-domb felé vezető úton, nem törődve Martial Brossard gúnos kíváncsi pillantásaival, ki ablakába könyökölve füstölt s Etiennet egész az utfordulóg követte tekintetével. Mikor Etienne La Joubardiére ért, azt mondták neki, hogy Teréz Baillargeon apónak ment segíteni burgonyát szedni egy a Courtils-erdő mellett fekvő földre. Etienne gyorsan oda tartott.

A zöld ugarról hamar megismerte a majsorsághoz tartozó földeket. A fehér fűrtös felhőkkel fedett ég átszűrődő világa a homokos barázdákra, a munkásokra s a távol kéklő dombok körvonalaira esett. Egymástól csekély távolságra burgonyával telt zsákok voltak felállítva; a fenyőfagallyakból rakott tűz függélyes füstoszlopot bocsátott az ég felé.

(Folytatása következik.)

Vasuti közlekedés.

(Érvényes 1901. évi október hó 1-től.)

ARADROL		ARADRA	
Budapest felé indul:		Budapest felől érkezik:	
Nagyváradra reggel	5.10	Személyvonat reggel	6.04
Gyorsvonat reggel	8.18	Személysz. tv. reggel	9.10
Személyvonat d. e.	11.20	Gyorsvonat délelőtt	11.51
Személysz. tv. d. u.	3.56	Személyvonat d. u.	3.52
Gyorsvonat délután	4.21	Gyorsvonat este	7.11
Személyvonat este	9.35	Szmv. Szőlőkről este	8.50
Erdély felé:		Erdély felől:	
Személyvonat reggel	6.35	Soborszóló reggel	6.59
Gyorsvonat délután	12.11	Személyvonat d. e.	10.50
Soborszóló délután	2.04	Rádányi délután	2.36
Személyvonat d. u.	4.30	Gyorsvonat délután	4.08
Gyorsvonat este	7.23	Személyvonat este	8.57
Temesvár felé:		Temesvár felől:	
Személyvonat reggel	6.20	Vegyesvonat d. e.	10.42
Személyvonat d. e.	11.56	Személyvonat d. u.	3.44
Vegyesvonat délután	5.—	Személyvonat éjjel	10.52
Szeged felé:		Szeged felől:	
Vegyesvonat reggel	7.12	Személyvonat reggel	8.38
Személyvonat d. u.	4.09	Vegyesvonat este	7.54
Brád felé:		Brád felől:	
Személyvonat reggel	6.25	Borossebesről szv. r.	8.03
Vegyesvonat d. u.	12.06	Vegyesvonat d. e.	11.—
Borossebesig szv. du.	5.20	Személyvonat este	6.56

Városi színház.

Bérlet 58. sz.

Páros.

Szerdán, 1901. évi november hó 27-én.

A cirkuszélet.

Operette 3 felvonásban. Írták: I. T. Tanner, W. Pallings, Harry Greenbank és Adrian Ross. Zenéjét szerette: Ivan Caryll és Lionel Monckton. Fordították: Fay és Faragó.

SZEMÉLYEK:

Titus Wenny Polgár S.	Drivell . . . . . Fenyéri Mór.
Lady Dianna Kalocsa R.	Drivelliné . . . . . Tolnainé.
Dóra, leányuk Felhő Rózi.	D'Epernay . . . . . Menszáros M.
Raginald . . . . . Nemes S.	Rose Gompson Komlósy I.
Dick Capel . . . . . Giréth K.	Favorita . . . . . Arkossyné.
Gustave . . . . . Réti István.	Lucille . . . . . Haidt Margit.
Biggs, pincér Rubos A.	Albertoni . . . . . Arkossy V.
Gaston . . . . . Palágyi L.	Rendőrbiztos Boda Ferenc.

Kedzete 7 órákor.

IDEGENEK ARADON.

— November 26 —

Vass szálloda Pollák Frigyes kereskedő Budapest. — Reng János utazó Bécs. — Diamant I. utazó Bécs. — Freund Sándor utazó Budapest. —

utazó Bécs. — Widder E. Zsigmond utazó Budapest. — Grünwald Lipot utazó Budapest. — Green Aladár utazó Bécs. — Volkenstein I. utazó Bécs. — Wolfgang I. utazó Budapest. — Szabó József ev. ref. lelkesz Buttyin. — Fuch Vilmos utazó Bécs.

NYILTTÉR.*

Probst Károly és Társai

ARADON.

Női divat, confectio és kelengye-árúház.

Figyelemmel követtük a külföldi nagy városokban levő szokásokat s láttuk azt, hogy a deczemberi hónap alatt valóságos népáramlat tolong a Boulevardokon, sűrűforog a sok vásárló, nagy betűs plakátok lengenek a kirakatokban, hirdelve: vége a „Saison“-nak, minden olcsóbb lett.

A legnagyobb forgalom mutatkozik a női-divat csarnokokban, mert a praktikus gondolkodó ház-urnője a szokásos

karácsonyi ajándékok

legnagyobb részét hasznos tárgyakból állítja össze magának.

Mi is elfogadjuk ezen elvet, női-divat osztályunkban levő selyem kelmék, ruhaszövetek, barchetek, flanellek, Cretton és Lanwoi tenniseket, szóval minden divattárgyat, mely a „Saison“-ból visszamaradt, annak árát feltűnő olcsóra leszállítottuk.

Hogy helyes tárgyakat nyújtunk, bizonyítja már a tavaly elért sikerünk, a kereslet oly nagy volt, hogy az idén egy

„Lyoni selyem ház“-nak

egy nagyobb készletét megvettük. Ezen selymek szintén deczember elejétől kerülnek eladásra és fixe-ár megjelöléssel kirakatunkban lesz látható.

Még mintázni ezen dolgokat nem lehet, s nagyon kérjük mindazon nagyra-becsült vevőink kegyes látogatását, a kik eddig is nálunk szerezték be „Cristkindli“ tárgyaikat, hogy alkalmunk legyen bemutatni ezen sok szép és kiválóan árszerű czikkeket.

Mély tisztelettel:

Probst Károly és Társai.

Aradon, Atzél Péter-utca 3.

ÜZLETÁTHELYEZÉS.

Van szerencsénk a nagyérdemű közönséggel tudatni, hogy

drogueria-üzletünket a templom-utcából az Andrásy-térre

(Neuman-palota) helyeztük át.

Amidőn ezt a nagyérdemű közönség becses tudomására hozzuk, egyuttal kérjük, hogy szives bizalmával továbbra is megtisztelni sziveskedjék.

Arad, 1901. november 22.

Kiváló tisztelettel:

Ruzics és Zeley,

Divat- és kelengye-árúház. Deutsch Testvérek,

ARAD.

Külön
nagyobbított
Szőnyegosztály:

Smyrna-szőnyeg.
Argaman-szőnyeg.
Axminster-szőnyeg.
Velvet-szőnyeg.
Tapestry-szőnyeg.
Kidderminster-szőnyeg.
Hollandi-szőnyeg.
Juta-szőnyeg.
Ágy- és fali-szőnyeg.
Peluche-függöny.
Szövet-függöny.
Csipke-függöny.
Ágy- és asztalterítők.
Flanell- és utazó takarók.
Lópokróc.

Legnagyobb választék.

Divat- és kelengye-árúház.

Deutsch Testvérek,

ARAD.

Raktárak: Bécs, Temesvár, Lugos,
Karánsebes, Delta.

ALAPITTATOTT 1850.

DITMAR R. Budapest

cs. és kir. udv. szállító

legújabb szerkezetű, szabaddalmazott villamos szalon, ebédlő, kávéház és vendéglő

csillárai

Gebhart J. és Fia

égenél

Aradon, Andrásy-tér 16.

kaphatók.

Ugyanott nagyválaszték található: ebédlő, tea, kávé és mocca-készletekből. — Minden egyéb az üveg-, porcellán- és lámpa-szakmába vágó használati- és dísz-tárgyakból.

Legújabb!!

„Kaiser“ zinn-edények.

Christofle ezüst evőeszközök.

Berndorf alpaca-árak.

4 frt 34

egy finom üveg-készlet, mely 41 darabból áll, és pedig: 12 vizes pohár, 12 boros pohár, 6 likör pohár, 1 vizes üveg, 1 boros üveg, 1 likör-üveg, 1 kompót-tányér, 1 kompót-tál, 1 csemege-állvány, összesen 41 drb.

6 frt 45

egy hat személynél való ételkészlet, legfinomabbkarlsbadi porcellánból, festett és aranyozott diszítással, mely 26 darabból áll és pedig: 6 lapos-tányér, 6 leves-tányér, 6 csemege-tányér, 1 levestal fedéllel, 1 pecsenyétál, 1 főzeléktál, 1 salátatál, 1 tésztatál, 1 saucetál, 1 sauce-alja, 1 só-tartó, összesen 26 drb.

3 frt 95

egy legfinomabb valódi karlsbadi virágos és aranyozott kávé vagy teakészlet, mely 15 darabból áll, és pedig: 1 kávé- vagy teakanna, 1 tejeskanna, 1 ezukortartó fődéllel, 6 csésze, 6 tányér, összesen 15 drb. Meg nem felelő tárgyak visszavételek és a pénz visszakiadatik. Ládáért 60 kr. számítatik. Megrendelések utánvét mellett az utolsó vasúti állomás megjelölésével eszközöltenek.

Szabó Albert

üveg, porcellán és lámpa raktára

Arad, Atzél Péter-utca I. szám.

Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

Magyar kir. államvasutak igazgatóság.

170801—901. F. IV. szám.

Hirdetmény.

A kézbesíthetetlen és fölös szállítmányok a vasúti üzletszabályzat 70. §-a értelmében nyilvános árverés útján, d. e. 9 órakor az alább felsorolt állomások teheráru raktáraiban a követ-

kező napokon kerülnek eladásra, melyhez a t. közönség ezennel meghívatik.

állomáson 1. a. november hó

Nagyvárad 27-én

Zágráb 27-én

Bpest, ny. 28-án

Szatmár-Németi 28-án

Budapest, 1901. november havában

Az igazgatóság.

NAGY RAKTÁR TÉLI ÁRUKBAN.

GLESSINGER JÓZSEF

árúháza „a 2 rózsához“

FORRAY-UTCZA, (Guttman-ház.)

Legolcsóbb bevásárlási forrás.

Szemelvények:

Jó mosható Barkettek	16 krtól	feljebb
Jó mosható Tennis-flanel	18 "	
Jó mosható Hermelin-flanel	25 "	
Jó mosható szövött divat-barkett	24 "	
Jó mosható női szövetek	22 "	
6 személyre damaszt garnitúra	frt 2.70	feljebb
6 személyre kávé garnitúra	" 1.35	
3 darabból álló ágygarnitúra	" 2.80	
1 vég vászon 30 rőf	" 3.50	
1 vég kanavász	" 3.25	

Továbbá:

Óriási nagy választék kurrens árukban u. m.: vászon, chiffon, kanavász és zephyrek. Továbbá jó mosó kretonok, festők, szövetek, szövött áruk. Asztalneműek, ágygarnitúrák és szőnyegek. Mindenféle fej- és zsebkendők és stb. e szakmába vágó cikkek a legolcsóbb árban. 1474

NAGY RAKTÁR TÉLI ÁRUKBAN.

Vérszegénység, sápadtság, idegyengesség

ellen

biztos hatású gyógyszer felnőttek, valamint gyermekeknek

az

Kellemes ízű! Umbertó Nem keserű!

China-vasbor.

Az Umbertó-bor China és vasat, e két leghathatósabb gyógyszert a legjobb minőségű borban feloldva kellemes ízű adagolva tartalmazza, mely erejénél és kellemes ízénél fogva a gyógyulást nagyban elősegíti.

Vérszegények, különösen hölgyek, sápkóros gyermekek, valamint gyöngékedők és lábadozók ne mulasszák el egyszeri kísérlettel meggyőződni e k. való gyogybor hatásáról. — Az Umbertó China-vasbor egyszermind gyomorerősítő, sőt vérszegény betegeknek egyetlen étvágygerjesztő és kitűnően emészthető gyógyszernek bizonyult.

Egy félliteres üvegnek ára 1 frt 20 kr.

Nyilatkozat.

Tek. Hajós Árpád urnak Arad. Örömmel értesítem, hogy Umbertó china vasbora betegimnél, különösen idegyengéknél, neurastheniában szenvedőknél meglepő jó hatással volt. Szeged, 1901. február 10.

Tisztelettel

Dr. Zápori Nándor.

Főraktár: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerésznél Budapesten.

Délmagyarország részére egyedül

Hajós Árpád

gyógyszertárban az „Isteni gondviseléshez“

Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben.

Télikabátok.

Az előrehaladott idény folytán a nagy választékban készletben lévő őszi és téli

férfi-, fiu- és gyermekruhák

leszállított áron alól lesznek kiárusítva

KASSOWITZ FÜLÖP ruha-üzletében

Andrassy-tér 9. sz.

Utazóbundák.

Öntönyök.

Felöltők.

Városi bunda.

Havalek.

Apró hirdetések.

Minden kihirdetés beiktatása leg-
alább egy koronába kerül és 20 szó
lehet, minden további szó 4 fillérbe,
vastagabb betűkből 8 fillérbe kerül. A
kis hirdetések előre fizetendők. Er-

tesztéseket a kiadóhivatal Ad; levél-
boni kérdésekre a válasza való bé-
lyeg melléklendő. Telefon értesítéseket
nem ad a kiadóhivatal.

Gazdatiszt,
keresztény, nős, gyermektelen, a ki Csa-
nád megyében egy nagyobb gazdaságban
közel tíz évig mint dirigens gazdatiszt
működött, állást keres újvire. Meghi-
várra bemutatkozik. Címe a kiadóhiva-
talban. 1649

Telefon 289.
Legjobb és legolcsóbb
cserépkályhát
kaphatunk minden kivitelben
BALOGH DÁVID
agyagáru- és kályhagyárában Aradon,
hol minden e szakmába vágó javi-
tások is jutányosan és pontosan
végeztetnek. 1602

Szöllőnemesítéshez
szükséges
gummi szallagokat
legjobb minőségben szállít
kilónként 21 koronáért
Keleti J. Budapest IV.,
Koronaherceg-u. 17.
Nagyobb megrendelésnél megfelelő
árengedmény. 1505

Nádor
szálloda és étterem
Aradon.
Olcsó és tiszta vendégszobák,
legjobb ételek és italok.
Grünor Gyula.
bérlet 1571

Nem érdemes kilószámra vasedényt
venni, mert
kitűnő minőségű
zománcozott lemez és öntött edényt
olcsó árban lehet bevásárolni
Pöhm és Gedeon
vaskereskedésében 1561
Arad, Szabadság-tér (Rozsnyay-ház.)

Legjobb minőségű
Singer-varrógépek
5 évi jótállás és nagyon jutányos
áron kapható
KALMÁR JÓZSEF
műszerész
Aradon, Salacz-utca 2. sz.
Egy javítóműhely.
Villanycsengő bevezetéseket és javi-
tásokat olcsó áron eszközöl. 1584

Városi és megyei telefon 285.
A TÉLI IDÉNYRE
Valódi Pichler kalapok,
Valódi angol keztyűk,
Jäger-féle alsóingek és
nadrágok,
Harisnyák,
Sárczipők (galucsni) és
Nyakkendő
GUTTMANN és BERGER
Arad, Andrassy-tér 21. sz. 1651
→ Vidéki megrendelések pontosan eszközöltenek. ←

Ékszertergákban
és órákban
legolcsóbb bevásárlási forrás
DEUTSCH IZIDOR
órá- és ékszerész
Arad, Templom-utca,
Minorita-palota.
Egy pontosan járó óra 2 frt 50 kr.
és feljebb. — Egy 14 karátos arany
gyűrű 2 frt 50 kr. és feljebb. —
Egy pár 14 karátos arany függő
1 frt 50 kr. és feljebb. stb.
Tört arany, ezüst és zálogjegyek a
legmagasabb árban megvételnek.

„SZÖNYEGHÁZ”
MEGNYILT.
„SZÖNYEGHÁZ”
MEGNYILT.
„SZÖNYEGHÁZ”
MEGNYILT.
„SZÖNYEGHÁZ”
MEGNYILT.
„SZÖNYEGHÁZ”
MEGNYILT.
Arad, Neuman-palota
„Hungária” kávéház mellett.